

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

MARKO KLEMENC

LJUBLJANA, 2014

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Športna rekreacija

Športna rekreacija

**ANALIZA NEKATERIH ZNAČILNOSTI GOSTOV IN
ŠPORTNO-TURISTIČNA PONUDBA NA RIBNIŠKEM
POHORJU**

DIPLOMSKO DELO

MENTOR

doc. dr. Matej Majerič

RECENZENT

izr. prof. dr. Maja Pori

KONZULTANT

prof. dr. Stojan Burnik

Avtor dela

MARKO KLEMENC

Ljubljana, 2014

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem svojim staršem, da so mi omogočili študij in so me pri tem, tudi podpirali. Zahvala gre tudi Rebeke, saj mi je v času študija stala ob strani in me spodbujala, da sem dokončal študij. Posebno pa se zahvaljujem mentorju dr. Mateju Majeriču za strokovno pomoč in za vse nasvete, ki mi jih je dal v času pisanja diplomskega dela.

Ključne besede: športna rekreacija, turizem, Ribniško Pohorje, smučanje, mnenja gostov

ANALIZA NEKATERIH ZNAČILNOSTI GOSTOV IN ŠPORTNO-TURISTIČNA PONUDBA NA RIBNIŠKEM POHORJU

Marko Klemenc

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport

Športna rekreacija, Športna rekreacija

IZVLEČEK

Športna rekreacija predstavlja mnogim ljudem temelj preživljanja prostega časa v naravi. Aktivni življenjski slog pa ohranijo tudi v zimskem času med počitnicami oziroma oddihu v zimskošportnih središčih. V Sloveniji obstaja veliko zimskošportnih središč in eno izmed teh je Ribniško Pohorje, ki leži med Kopami in Roglo. Cilj diplomskega dela je s pomočjo anketnega vprašalnika ugotoviti profil gostov in z analizo pregledati obstoječo športno-turistično ponudbo ter na podlagi teh podatkov in lastnega razmišljanja zasnovati nove športno-turistične programe in infrastrukturo tako, da bi pridobili več gostov tudi v času zimske sezone. Vzorec anketirancev je zajemal 250 gostov, ki so bili nastanjeni v apartmajskem naselju Ribnica na Pohorju, anketni vprašalnik pa je obsegal 18 vprašanj. Dobljene rezultate smo obdelali s pomočjo programov Microsoft Excel in SPSS. Izračunana je osnovna statistika in frekvenca odgovorov. Vzorec anketiranih je vključeval 54,4 % moških in 45,6 % žensk. Povprečna starost anketirancev je bila 31 let. Največ anketiranih nima končane osnovne šole, teh je 33 %. Anketiranci so v največji meri odgovorili, da Ribniško Pohorje obiščejo zaradi počitnic, teh je 38 %. Sledil je še obisk zaradi šole v naravi, 25 %, in alpskega smučanja, 21 %. Gostje, ki bivajo v apartmajskem naselju, preživijo v Ribnici na Pohorju večinoma manj kot 5 dni, ampak v zimski sezoni še potem večkrat smučajo, saj je število dni, ki jih namenijo za smučanje na leto, večje, kot je bila dolžina njihovega bivanja na Ribniškem Pohorju. Gostje večinoma zapravijo več denarja za aktivnosti, povezane s smučanjem, na leto kot v Ribnici na Pohorju. Ugotovili smo, da so najvišje povprečne ocene na petstopenjski lestvici (kjer 5 pomeni najvišjo oceno in 1 najnižjo oceno) od ponujenih storitev dobili alpsko smučanje, in sicer 4,1, okolje 4,2, gastronomija 4,3 in šola smučanja 4. Najslabše pa so anketirani ocenili tek na smučeh (2,5) in žičniške naprave (2,2). Anketirani so skupaj največkrat koristili alpsko smučanje, kar 218-krat, sledi pa še pohodništvo (164-krat) in ogled znamenitosti (124-krat). Ugotovili smo tudi, da največ anketiranih (37 %) zna smučati v osnovnem vijuganju na blagi naklonini, kar lahko kaže na osnovno znanje smučanja. Anketa pa je pokazala tudi, da bi 75 % gostov v največji meri koristilo hotel, bazen 65 % in dobra polovica (52 %) fitnes, če bi bile te storitve na voljo na Ribniškem Pohorju.

Key words: sports and recreation, tourism, Ribniško Pohorje, skiing, opinions of guests

ANALYSIS OF SOME CHARACTERISTICS OF GUESTS AND SPORTS TOURISM SERVICES ON RIBNIŠKO POHORJE

Marko Klemenc

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport

Športna rekreacija, Športna rekreacija

ABSTRACT

Sports and recreation are the fundamental ways of spending free time outside in nature for many people. This active lifestyle is maintained even in the winter during the holidays or break, which people spend in winter sports centres. There is a large number of winter sports centres in Slovenia and one of them is Ribniško Pohorje, which is situated between Kope and Rogla. The aim of my thesis is to establish the profile of guests with the help of a survey, to examine the existing offer for sport tourism and design new sport tourism programs and facilities in order to attract more guests during the winter season. The sample consisted of 250 guests, who stayed at the apartment settlement Ribnica na Pohorju. The questionnaire consisted of 18 questions. The results were computerized with the help of Microsoft Excel and SPSS and the basic statistics were prepared as well as the frequency distribution of their answers. The sample included 54.4 % of men and 45.6 % of women. The average age of the interviewees was 31. The majority, 33%, of the interviewees have not yet finished primary school. Most of the interviewees, 38 %, state that they spend their holidays on Ribniško Pohorje, 25% say that they come here to attend a winter camping school and 21% visit it for alpine skiing. All these guests mostly stay at the apartment settlement Ribnica na Pohorju for fewer than 5 days. Nevertheless, throughout the winter they visit Ribnica na Pohorju more often to go skiing. The number of days that they spend skiing there is therefore larger than the number of days they stay at the apartment settlement. Most of the guests spend more money throughout the year on activities connected to skiing than they do when they stay at Ribnica na Pohorju. We have established that on a scale of 1 to 5 (where 5 represents the best and 1 the worst) the highest mean scores were given to the following services offered: alpine skiing 4.1, environment 4.2, gastronomy 4.3, and ski school 4. The worst scores were given to cross-country skiing 2.5 and ski lifts 2.2. The activities that the interviewees have been engaged in most frequently are alpine skiing 218 times, hiking 164 times and sightseeing 124 times altogether. We have also established that the majority of the interviewees, 37%, have a basic knowledge of skiing, which means they are able to practise basic skiing techniques down a gentle slope. The survey has also shown that the guests would most frequently make use of services such as hotel accommodation 75%, swimming pool 65%, and a good half, 52%, a fitness centre, if these services were available on Ribniško Pohorje.

Kazalo

1	UVOD.....	10
1.1	PREDMET IN PROBLEM.....	11
1.1.1	Športni turizem	12
1.1.2	Rogla kot primer dobre prakse	15
1.1.3	Ribniško Pohorje	16
1.1.4	Dosedanje raziskave in analize za športno-turistični razvoj Ribniškega Pohorja.....	21
1.2	CILJI IN HIPOTEZE	23
2	METODE DELA.....	24
2.1	VZOREC	24
2.2	PRIPOMOČKI	24
2.3	POSTOPEK	24
3	REZULTATI IN RAZPRAVA.....	25
3.1	SMUČARSKO ZNANJE GOSTOV	29
3.2	ŠPORTNO TURISTIČNA PONUDBA.....	30
3.3	SMUČIŠČE.....	32
3.3.1	Otroški poligon.....	33
3.3.2	Smučarska šola.....	34
4	PREDLOG POSODOBITEV	36
4.1	DOSEDANJI PROJEKTI.....	36
4.1.1	Smučarski klub Ribnica na Pohorju in dejavnosti na smučišču	37
4.1.2	Tek na smučeh in SLOvenSKI maraton	37
4.2	PROGRAMSKE POSODOBITVE.....	38
4.2.1	Posodobitev programov na smučišču	38
4.2.2	Posodobitev programa šole v naravi.....	38
4.2.3	Izposoja opreme.....	39

4.2.4	Pohodništvo z ogledom lokalnih znamenitosti	39
4.2.5	Wellness center – savna	40
4.3	UVAJANJE NOVIH PROGRAMOV GLEDE NA ŽELJE GOSTOV	40
4.3.1	Hotel	41
4.3.2	Adrenalinske sanke	41
4.3.3	Bazen	42
4.3.4	Masaža	42
4.3.5	Fitnes	42
4.3.6	Smučarski park	43
4.3.7	Sankališče	43
4.3.8	Rekreacija v telovadnici in drugo	44
4.4	POSODOBITEV NAPRAV IN RAZŠIRITEV SMUČARSKEGA CENTRA	44
4.4.1	Razširitev smučišča	45
5	SKLEP	46
6	LITERATURA	48
7	PRILOGA	50

Kazalo slik

<i>Slika 1.</i> Smučišče Ribnica na Pohorju (osebni arhiv).	10
<i>Slika 2.</i> Osnovni model športnega turizma (Standeven in De Knop, 1999).	12
<i>Slika 3.</i> Zimska idila na Črnem vrhu (Toplak, 2012).	17
<i>Slika 4.</i> Ribniško jezero (Kolesarske poti Ribniško Pohorje, 2014).	18
<i>Slika 5.</i> Dnevni prostor v apartmajski hiši Tisa (Apartmaji Ribnica na Pohorju, 2014).	21
<i>Slika 6.</i> Število gostov na Ribniškem Pohorju v zimskem in letnem času (Klemenc, 2012).	21
<i>Slika 7.</i> Odstotek anketiranih glede na starost.	25
<i>Slika 8.</i> Histogram anketiranih glede na starost.	25
<i>Slika 9.</i> Odstotek anketiranih glede na končano izobrazbo.	26
<i>Slika 10.</i> Odstotek anketiranih glede na namen obiska Ribniškega Pohorja.	27
<i>Slika 11.</i> Ocene anketiranih glede na ponujene dejavnike na lestvici od 1 do 5.	31
<i>Slika 12.</i> Frekvenca anketiranih glede na storitve, ki so jih koristili.	31
<i>Slika 13.</i> Spodnji del smučišča s pogledom na težko progo (Vodovnik, 2013).	33
<i>Slika 14.</i> Frekvenca anketiranih, glede na storitve, ki bi jih koristili, če bi bile na voljo.	41

POTRDILO O LEKTORIRANJU

Podpisana **Mija Jandrić**, univ. dipl. splošna jezikoslovka, potrjujem,
da sem lektorirala diplomsko nalogo

Marka Klemence

z naslovom

*Analiza nekaterih značilnosti gostov in športno
turistična ponudba na Ribniškem Pohorju*

Ljubljana, *5.9.2014*

Mija Jandrić, l.r.

1 UVOD

Športni turizem in športna rekreacija predstavljata temelj preživljanja prostega časa v naravi. Ljudem sta zdravje in dobro počutje vse bolj pomembna v življenju in sta ključnega pomena pri načrtovanju počitnic. Športna rekreacija je postala pomembna dejavnost pri razvoju turizma in z njim povezane ponudbe. Dobro zasnovana športna ponudba bogati turizem in vpliva na njegov hitrejši razvoj.

Vsebina diplomskega dela je predstaviti ugotovitve ankete, ki smo jo opravili na Ribniškem Pohorju, na vzorcu 250 gostov ter predstaviti obstoječo športno-turistično ponudbo in možnosti razvoja športnega turizma in športne rekreacije v tem kraju, in sicer na podlagi mnenj anketiranih. Omejitve razvoja zimskega turizma na Ribniškem Pohorju so, da poleg smučanja, deskanja, savne, pohodništva in 9 kilometrov oddaljenih smučarsko tekaških prog ni zadostne športno-turistične ponudbe, ki bi pritegnila goste. Največji nosilec športnega turizma na Ribniškem Pohorju je prav smučišče, saj je največ gostov tu prav takrat, ko obratuje smučišče.

Slika 1. Smučišče Ribnica na Pohorju (osebni arhiv).

Na Sliki 1 vidimo spodnji del smučišča Ribnica na Pohorju ter urejen otroški poligon. V ozadju so apartmajске hiše in središče vasi.

Berčič in Sila (2004) sta analizirala podatke gostov v velikih športno turističnih centrih, kot so Mariborsko Pohorje, Rogla, Kranjska Gora, Krvavec, Golte, Vogel, Cerčno, in sicer v zimski sezoni 2003/2004. V raziskavi je sodelovalo 800 tujih gostov, ki so obiskali zimsko-športna središča. V raziskavi sta ugotovila, da je največ gostov navedlo kot razlog za obisk Slovenije rekreacijske aktivnosti na snegu, kot drugi razlog pa možnosti za počitek in mir. V isti raziskavi pa sta tudi ugotovila, da je največ gostov kot dejavnost, s katero so se ukvarjali, navedlo alpsko smučanje, sledila sta še plavanje in hoja.

Smučanje ima v Sloveniji dolgo tradicijo in z vidika turizma velik pomen, prav tako tudi v občini Ribnica na Pohorju. Za razvoj športnega smučanja na Ribniškem Pohorju je poskrbel dr. Žigon. S Primorske je prinesel Lilienfeldske smuči in vezi, domači kolarji pa so naredili kopije smuči in smučanje je postalo zelo priljubljeno pri domačinih (Lešnik in Žvan, 2007).

V diplomskem delu smo obravnavali rezultate ankete in športno-turistične ponudbe, ki je na voljo v zimskem času. Na podlagi ugotovitev smo pripravili predlog razvoja zimskega turizma na Ribniškem Pohorju. Predlog posodobitev je predstavljen v treh sklopih, in sicer: dopolnitev obstoječih programov, uvajanje novih programov glede na želje anketirancev in razširitev smučarskega centra z izgradnjo novih žičnic. Smučarska sezona na Ribniškem Pohorju traja od 1. decembra pa približno do 31. marca. Razširitev turističnega centra in športne rekreacije v Ribnici na Pohorju bi bila odlična priložnost za kraj, saj bi se zagotovila nova delovna mesta. S širitvijo smučišča bi se povečala obisk in povpraševanje po rekreacijsko-turistični ponudbi in prenočitvenih kapacitetah. To bi lahko vplivalo tudi na razvoj kraja v smislu gradnje infrastrukture, izboljšanje prometnih povezav in bivanjskih pogojev.

1.1 PREDMET IN PROBLEM

Predmet raziskave v diplomskem delu je športna rekreacija v povezavi z zimskim turizmom. Predstavili smo:

- ▶ pomembnejše pojme, ki so v središču obravnavane raziskave na področju športnega in zimsko-športnega turizma v Sloveniji;
- ▶ ugotovitve raziskave, ki smo jo opravili na vzorcu 250 anketirancev;
- ▶ opis trenutnega stanja na Ribniškem Pohorju, turistične znamenitosti, smučišče, nastanitvene kapacitete;
- ▶ dosedanje analize in raziskave Ribniškega Pohorja;
- ▶ primerjavo z Roglo, ki je kot večji smučarski center zelo uspešen na področju športno-turistične ponudbe na Pohorju in leži na podobni nadmorski višini nedaleč stran od Ribniškega Pohorja;
- ▶ ugotovitve sedanjega stanja športnega turizma na Ribniškem Pohorju;
- ▶ na podlagi anketnega vprašalnika in mnenja gostov pripravili predlog posodobitev športno-rekreacijskih programov in infrastrukture, s katerimi bi lahko izboljšali športno-rekreacijsko ponudbo in povečali število gostov.

1.1.1 Športni turizem

Standeven in De Knop (1999) navajata, da športni turizem zajema vse načine aktivne in pasivne udeležbe v športnih aktivnostih, organizirano in neorganizirano ukvarjanje s športom, s komercialnim in nekomercialnim razlogom, ki potrebujejo potovanje. Danes se veliko ljudi ukvarja s športom in skoraj vsak od teh ljudi gre na počitnice.

Šport in turizem delujeta v medsebojni povezanosti, oboje pa vpliva na sodelovanje ljudi na teh dogodkih in izgradnjo infrastrukture, ki je namenjena njim (Slika 2). Povezava športa in turizma obstaja že dolgo časa, v zadnjem času pa dobiva nove svetovne razsežnosti. Športni turizem vse bolj privablja medije, ljudje pa postajajo vedno bolj ozaveščeni, da šport in turizem pripomoreta k njihovemu zdravju. Povečuje se tudi število podjetij, ki v svojo ponudbo vključujejo športne dejavnosti. Vse večje število ljudi obiskuje velike športne dogodke. Znano je, da je kolesarska dirka po Franciji eden največjih svetovnih športnih dogodkov, ki ga ob nekaj tisoč kilometrov dolgi trasi obiše na milijone gledalcev. Število ljudi, ki se na počitnicah priložnostno ukvarjajo s športom, je nekje med 25 in 80 %. Šport je fizična izkušnja, turizem pa je izkušnja potovanja in krajev, kjer gostje bivajo ali pa jih obišejo (Standeven in De Knop, 1999).

Slika 2. Osnovni model športnega turizma (Standeven in De Knop, 1999).

Berčič idr. (2010) menijo, da je v zadnjem času trend povezovanja športa in turizma prav v športno-turističnih centrih. Ukvarjanje s športom je vsakdan mnogih ljudi, zato se želijo ukvarjati s športom tudi na počitnicah. Vedno več športno-turističnih središč vključuje v svojo ponudbo športno rekreacijo. Pomen in vloga rekreacije se iz leta v leto povečujeta, zato morajo ponudniki slediti trendom. Šport je tisti element ponudbe, ki pomembno prispeva tudi k samemu razvoju turizma.

1.1.1.1 Model športnega turizma

Turizem doživlja v zadnjih letih velike spremembe. Od masovnega turizma, ko so ljudje za svoje počitnice porabili manj denarja in večino časa preživeli na plaži, se sedaj trendi gibljejo v prid krajšim oddihom, ki vključujejo tudi ponudbo aktivnega preživljanja dopusta. Turisti so postali zahtevni, dopust hočejo preživeti čim bolj aktivno, za kar so pripravljeni porabiti tudi več denarja. Danes se veliko ljudi ukvarja s športom in skoraj vsak od teh ljudi gre na počitnice.

Šport je postal v zadnjih letih ena izmed pomembnejših sestavin pri formiranju turistične ponudbe. Navkljub temu pa povezava športa in turizma obstaja že dolgo časa. Povezavo med športom in turizmom so začeli raziskovati šele pred kratkim v zadnjih desetletjih. V začetku proučevanj je Anthony leta 1966 napisal razpravo z naslovom »Šport in turizem« in to je bilo eno prvih del, ki je obravnavalo športni turizem in pomeni začetek proučevanja tega družbenega fenomena. Sicer pa povezovanje športa z ostalimi aktivnostmi družbe zasledimo že od antičnih časov naprej. Antične olimpijske igre so bile pravi magnet tako za gledalce kot za tekmovalce, ki so zaradi samega dogodka prepotovali velike razdalje (Zauhar 2004, v Jakovljevič ur., 2013).

V življenju sodobnega človeka ima aktivno preživljanje prostega časa velik pomen, v bližnji prihodnosti pa bo pomen športne rekreacije vsekakor še večji. S tega vidika temelji preživljanje prostega časa na dejavnostih, ki izhajajo iz človekovih potreb in želja, hkrati pa spodbujajo njegovo kreativnost in omogočajo potrjevanje osebnosti v povsem drugačnih razmerah kot veljajo za delo in življenje v domačem okolju. Berčič idr. (2010) pa pišejo tudi, da šport in predvsem njegova različica – rekreativni šport – ne ponujata le gibanja, igrivosti, tekme in merjenja sil s samim seboj ter z drugimi, marveč v vseh sestavnih elementih omogoča uveljavljanje in potrjevanje bio-psihosocialne integritete turistov. Vse to pa se lahko zagotovi z izbranimi športno-rekreativnimi programi, podprtimi z izobraževalnimi in usposobljenimi strokovnjaki na področju turizma in športa, ki se bodo med seboj znali in hoteli povezati ter tako slovenski športni turizem pripeljali med razvite evropske turistične države.

1.1.1.2 Pojavne oblike športnega turizma

Povezava športa in turizma se je v preteklosti obravnavala kot dve ločeni področji. Različni avtorji so pripisovali športu v turizmu različni pomen. Vsekakor športni turizem predstavlja kombinacijo bivanja, športa in kraja. Ljudje se odpravljajo na potovanja zaradi udeležbe v športnih aktivnostih, gledanja športnih aktivnosti ali občudovanja atrakcij, povezanih s športom. Iz tega izhajajo tudi številne različne definicije športnega turizma, na splošno pa lahko športni turizem delimo na aktivno in pasivno ukvarjanje s športom na potovanjih in je kot tak prepoznan pod tremi kategorijami potovanj:

► potovanje, ki je potrebno za ogled športnih prireditev. V to kategorijo sodijo ogledi športnih prireditev, zaradi katerih je treba odpotovati in prenočiti izven svojega doma. Gre za organizirane prireditve, ki so pogosto povezane s krajšim potovanjem. Najpogosteje v to kategorijo uvrščamo športne prireditve na visoki ravni, kot so olimpijske igre in različna svetovna prvenstva. Po znanstveni plati je obravnavanje in raziskovanje tega segmenta športnega turizma temeljilo predvsem na ekonomskih vidikih proučevanja, saj imajo lahko ti veliki športni dogodki, kot so svetovna, mednarodna in državna prvenstva, velik vpliv na gospodarstvo;

► potovanje, ki je namenjeno ogledu športnih znamenitosti. Ta kategorija zajema ogled pomembnih športnih znamenitosti oziroma vse, kar je povezano z zgodovinskimi aspekti športa. Pri tem navajamo športne stadione, športne muzeje ipd. Tej kategoriji športnega turizma se posveča najmanj pozornosti. Kot primer v Sloveniji lahko navedemo smučarske skakalnice v Planici, ki bi jih lahko veliko bolje izkoristili za namen športno-turistične ponudbe. Primer so tudi antični športni objekti v Atenah in Rimu, kjer mesto praktično živi od turistov;

► potovanje, ki je povezano z aktivnim ukvarjanjem s športom. Pri aktivnem ukvarjanju s športom na potovanjih gre za najbolj neposredno povezavo turista s športom. Aktivna udeležba oziroma športno-aktivni turizem zajema posameznike, ki potujejo, da so sami športno aktivni. Velike množične prireditve, kot so maratoni v svetovno znanih mestih, privabijo veliko aktivnih tekačev, praktično iz celega sveta. Veliko je tudi takih, ki kot prostovoljci delujejo na velikih športnih dogodkih, kot so svetovna prvenstva, in pripomorejo k izpeljavi samega športnega dogodka.

Iz predlagane definicije in delitve športnega turizma lahko športnemu turizmu (ukvarjanju s športom na potovanjih) dodamo vsaj dve lastnosti. Prva lastnost predstavlja stopnjo oziroma raven ukvarjanja s športom (od manj aktivnih do bolj aktivnih športnih turistov). Druga lastnost pomeni in predstavlja pomembnost športa kot razlog za izbiro potovanja, povezanega s športom, tekmovalne oziroma rekreativne aktivnosti na potovanjih (povzeto po Jakovljevič, ur., 2013).

1.1.1.3 Zimski športni turizem v Sloveniji

Berčič idr. (2010) navajajo, da ima zimskošportni turizem v Sloveniji razmeroma dolgo tradicijo. Posamezna zimskošportna središča so v preteklem obdobju privabljala goste predvsem z neokrnjeno naravo, krajinskim bogastvom, pa tudi z bogato zgodovinsko in kulturno dediščino. Tudi geografsko-klimatski pogoji so omogočali razvoj smučanja, najprej seveda alpskega, potem pa vseh njegovih različic. Smučanje je že takrat bogatilo zimskošportno ponudbo, v veliki meri pa jo bogati tudi danes. Velja pa tudi obratno, turizem namreč spodbuja in bogati zimske športe in tako neposredno pomaga k njihovem razmahu in razvoju. Vidni in dokazljivi so tudi pozitivni učinki povezanosti športa in zimskega turizma.

Aktiven zimski dopust je v odnosu do preživljanja prostega časa v ostalih letnih obdobjih gotovo specifičen. Zasnežena zimska krajina daje takemu dopustu posebno mikavnost in

vrednost. Danes je že v veliki meri uveljavljena opredelitev, da je Slovenija tudi »bela« dežela, kar se kaže pri neposrednem povpraševanju turistov po različnih športnih dejavnostih. Ko govorimo o Sloveniji kot »beli turistični destinaciji«, mislimo na možnosti, ki jih s svojimi zimskimi krajinskimi bogastvi nudi domačim in tujim gostom med dnevnim, tedenskim ali daljšim zimskim oddihom. Turisti oz. gostje se namreč tudi na zimskem dopustu želijo ukvarjati s športom oz. z alpskim smučanjem, z deskanjem na snegu, s hojo in tekom na smučeh, s »telemark« smučanjem, z drsanjem, sankanjem, kegljanjem na ledu in z drugimi zimskošportnimi aktivnostmi. Zato prav zimskošportni turizem dobiva v širšem področju turizma v Sloveniji vse vidnejše mesto.

Slovenija ima tako veliko možnosti za razvoj zimskošportnega turizma, ki iz leta v leto v vse večjem obsegu bogati slovenski turizem in njegovo turistično oz. športno-turistično ponudbo. Ob bogatenju in dopolnjevanju raznolike zimskošportne ponudbe in postopnem povečevanju žičniških zmogljivosti se povečuje tudi število domačih in tujih gostov v posameznih zimskošportnih središčih. To še zlasti ob ugodnih vremenskih in snežnih razmerah. Tako se tudi zimskošportni turizem v okviru celovitega slovenskega turizma vse bolj uveljavlja kot pomembna gospodarska dejavnost (povzeto po Berčič, 2010).

1.1.2 Rogla kot primer dobre prakse

Rogla je eno izmed večjih smučarskih središč v Sloveniji, ki je v zadnjem obdobju prerasla v vrhunsko opremljen zimskošportni in turistično-rekreacijski center. Kot naravno klimatsko zdravilišče na ugodni nadmorski višini v zimskem času nudi obilo možnosti za raznolike zimskošportne aktivnosti. Zaradi naravnih danosti, raznolikih smučišč ter prog za hojo in tek na smučeh daje to evropsko znano zimskošportno središče veliko možnosti za družinsko smučanje. Dani pa so tudi pogoji za raznolika, predvsem smučarska in tekaška, tekmovanja na različnih ravneh tudi za zahtevnejše smučarje, smučarje tekače in deskarje na snegu. Rogla se je zaradi svojih naravnih in termalnih pogojev specializirala predvsem za družinski turizem. Zaslužek Rogle je predvsem v programski ponudbi in gostinsko-hotelskih uslugah, saj zelo dobro poznajo profil svojih gostov. Ob alpskih smučarjih se na Rogli posebna pozornost namenja prav smučanju in deskanju prostega sloga ter razvoju in popularizaciji teka na smučeh. Z izgradnjo sodobnega tekaškega poligona po standardih FIS se Rogla uvršča med destinacije oz. športno-turistične centre, ki poleg namestitvenih zmogljivosti posedujejo tudi infrastrukturo in znanje, ki omogočata organizacijo največjih tekmovanj. Z izgradnjo največjega snežnega parka za smučarje prostega sloga v centralni Evropi je Rogla pridobila atraktiven poligon za deskarje in smučarje prostega sloga. Posebnost zimskošportne ponudbe na Rogli je tudi zimsko-letno »adrenalinsko« sankališče v osrčju pohorskih gozdov. Wellness, kot dodatna ponudba na Rogli, omogoča izvajanje različnih programov sprostitve v bazenu, masažnem bazenu in savnah z bogatim izborom različnih masaž. Tisto, kar Roglo uvršča med znana evropska športno-turistična središča, je njena povezanost s termalnim zdraviliščem Terme Zreče. Različni »wellness« in »SPA« programi v termalnih bazenih,

savnah in drugih objektih zelo dobro dopolnjujejo celovito zimskošportno ponudbo Rogle (povzeto po Berčič, 2010).

1.1.3 Ribniško Pohorje

Ribniško Pohorje je naravna oaza, zajeta v območje Natura 2000, kjer se prepletajo gozdovi, travnate planje, pašniki, šotna barja, jezercja in številni potoki. Turizem je danes ponovno strateška razvojna usmeritev občin na zahodnem Pohorju, ki lahko gostu ponudijo različne športne aktivnosti in zdravo preživljanje prostega časa ter bogastvo svoje naravne in kulturne dediščine. Gorski masiv Ribniško Pohorje je s svojo lego na nadmorski višini od 715 m do 1543 m, s pretežno iglastimi gozdovi in ugodnimi klimatskimi danostmi atraktiven gorski prostor za razvoj zimskega, wellness – in klimatskega zdraviliškega turizma. Relief zahodnega Pohorja s kopastimi vrhovi in dolgimi, grebenastimi slemeni ter dobro prometno dostopnostjo nudi odlične pogoje za razvoj najlepšega zimsko-turističnega središča v severovzhodni Sloveniji. Gorske klimatske razmere zagotavljajo pozimi obilo naravnega snega, zimska sezona traja povprečno 120 dni, sneg se ohrani vse do sredine aprila. Trajnostni razvoj turizma, ki temelji na enakopravni obravnavi gospodarske, socialne in okoljske komponente, predstavlja priložnost za ohranitev naravne in kulturne krajine Ribniškega Pohorja.

1.1.3.1 Turistične znamenitosti

Sledovi prve naselitve na planjavi sredi zelenih pohorskih gozdov, kjer danes leži idilična gorska vas Ribnica na Pohorju, so iz konca 6. stoletja; prvi zapis imena Ribnica je iz leta 1266. Tukaj so nekoč kopali železovo rudo, lomili tonalit, kuhali oglje, drvarili in pozimi gostili smučarske avanturiste.

- **SGERMOVA SMREKA**

Ena najpomembnejših primerkov naravne dediščine je Sgermova smreka iz Zgornje Orlice na domačiji Sgerm. To je veličastna navadna smreka (*Picea abies*), ki je z 61,8 m višine najvišje drevo v Sloveniji in celotni Srednji Evropi. Premer v prsni višini drevesa je 113 cm, starost pa so ocenili na 300 let (povzeto po Sgerm, Puhr in Krušič 2006).

- **ČRNI VRH**

Najvišji vrh Pohorja je Črni vrh (Slika 3), ki leži na 1543 metrih nadmorske višine. Na oblastem vrhu raste trava resava, na vzhodni in severni strani pa je poraščen z nizkimi smrekami. Z

vrha lepo vidimo Veliko Kopo. Na južni strani leži Mislinjska dolina, naprej pa se dvigata Paški Kozjak in Graška gora. Na zahodu se dvigajo Uršlja gora, Peca, Olševa in Kamniško-Savinjske Alpe, na severni pa Košenjak, Gólica in Kozjak. Ob dobri vidljivosti vidimo daleč na obzorju tudi Julijce ter Visoke in Nizke Ture (Črni vrh, 2014). Mimo Črnega vrha tečejo smučarsko tekaške proge. Za pohod iz Ribnice na Pohorju do Črnega vrha sta potrebni okoli dve uri, od Ribniške kočice pa do najvišjega vrha Pohorja okoli 30 minut.

Slika 3. Zimska idila na Črnem vrhu (Toplak, 2012).

- **GOZDNA UČNA POT**

Gozdna učna pot Kapelvald se začne v Josipdolu in je dolga 3200 metrov. Pot pelje mimo Lenarčičeve graščine in drevesnice, ki je prava zakladnica najrazličnejših drevesnih vrst. V prvem delu, do domačije Štručevo, je pot nekoliko strma, nato poteka po ravnini in se polagoma spušča skozi naselje Josipdol do izhodiščne točke. Na poti je označenih 10 stojišč, na katerih spoznamo naravne lepote, pomen gozda ter zgodovino in življenje na tem delu Pohorja. Gozdna učna pot se ponaša z visoko lesno maso in velikim številom drevesnih vrst. Na gozdni učni poti se lahko seznanimo z zgodovino kraja. Še posebej je poudarjen pomen ohranjanja naravnega okolja, ki je pogoj za obstoj človeštva. Vsebina poti je primerna za vse starostne skupine (povzeto po Klančnik in Praznik, 2012).

- **MUZEJ V JOSIPDOLU**

Muzejsko zbirko steklarstva in kamnoseštva v Kulturnem domu v Josipdolu je uredil Koroški pokrajinski muzej po predlogi starejšega avtorskega projekta Darje Zaviršek. Muzejsko zbirko sestavljajo povečini črepinje in ostanki steklovine iz nekdanje steklarne, ki je obratovala v Josipdolu in na Langersvaldu v letih od 1799 do 1909. Podrobneje je obdelano še kamnoseštvo, ki je zaživelo po letu 1880. Na ogled je preprosto ročno orodje, ki so ga takrat

uporabljali pri obdelovanju pohorskega tonalita (granodiorita). Muzejsko zbirko dopolnjuje muzej na prostem, ki so ga po idejnem projektu Kulturnega, etnološkega in turističnega društva Josipdol postavili domačini (Josipdol, 2011). Na ogled sta maketi steklarske peči, vodne riže in oglarske kope. Na kamnoseškem platoju stojita kamnoseška uta, stroj za izdelavo kamnitih kock in kovaški prostor.

- **RIBNIŠKO JEZERO**

Na pobočju vzhodno od Ribniškega vrha leži Ribniško jezero in šotno barje, obdano s smrekovim gozdom, na nadmorski višini nekaj manj kot 1500 m. Ribniško jezero je dolgo 84 m in globoko okoli 1 m. Jezerce je nastalo zaradi erozije šotnih tal. Območje Ribniškega jezera je vključeno skupaj z Lovrenškim jezerom v gozdni rezervat Lovrenškega jezera. V jezeru po legendi prebiva povodni mož Jezernik. Od Ribniške kočice do Ribniškega jezera je lepo urejena sprehajalna steza (Hlade idr., 2005).

Slika 4. Ribniško jezero (Kolesarske poti Ribniško Pohorje, 2014).

- **MUZEJ GRUBELNIK**

V zasebni etnološki zbirki starin etnološkega muzeja v Ribnici na Pohorju je našlo prostor približno 3.500 zanimivih eksponatov, starih tudi do 400 let. Orodja oziroma pripomočke, ki so jih nekoč uporabljali pri kmečkih opravilih, v gospodinjstvu in pri drugih dejavnostih, je lastnik muzeja, domačin Alojz Grubelnik, zbral v okolici Ribnice na Pohorju (Povzeto po Sgerm, Puhr in Krušič 2006).

- **MUZEJ GOZDARSTVA LEPŠENK**

Hlade idr. (2005) so napisali, da je ob cesti, ki pelje z Rogle proti koči Pesnik, na več kot 1200 m nad morjem, s pogledom na Golico, domačin Mirko Ovčar postavil enega najmanjših gozdnih muzejev pri nas. V majhni brunarici je zbrano vse, kar spominja na delo gozdarjev tega dela Pohorja. Polno je predmetov, ki vzbujajo pozornost in zanimanje, saj se je delo v gozdu zelo spremenilo. Muzej je odprt za vse obiskovalce.

1.1.3.2 Športni turizem na Ribniškem Pohorju

Ribniško Pohorje ima s svojimi smučišči v Ribnici na Pohorju in s smučarskimi ter tekaškimi progami na Ribniški koči že dolgoletno, bogato smučarsko tradicijo. Tukaj so daljnega leta 1937 priredili prvo smučarsko tekmovanje v slalomu, na katerem je zmagal Miran Cizelj, legenda slovenskega predvojnega alpskega smučanja. Takrat je Ribnica na Pohorju že imela prve turistične sobe, smučišča pri Ribniški koči pa so pred pol stoletja dobila prvo žičnico. Smučarski klub Branik je davnega leta 1960 pri Ribniški koči organiziral mednarodno mladinsko tekmovanje za pokal alpskih dežel, kjer je tretje mesto osvojil svetovna legenda alpskega smučanja Jean Claude Killy, kasnejši trikratni olimpijski zmagovalec (Geč, 2013).

O izjemni perspektivnosti turističnega razvoja zahodnega Pohorja govori tudi že več kot 30 let stara strokovna študija »Prehodna študija turističnega kompleksa Ribnica – Kope« (SOZD »MERX« Celje, januar 1982). Navedena študija zajema vse vidike smotrnosti izgradnje celovitega turističnega kompleksa Ribnica – Kope, ki je že pred več kot 30 leti predstavljal eno najpomembnejših območij za razvoj turizma v Republiki Sloveniji. Izhajajoč iz že izdelanih študij »Stanje v prostoru in razvojne težnje SRS«, RPP Ljubljana, 1968, in »Zimski turizem v Sloveniji«, UL Ljubljana, 1970, ima Pohorje kot masiv izredne možnosti za razvoj letnega in zimskega turizma. V celotnem kompleksu pripadajo prav zahodnemu Pohorju (Ribnica – Kope) številne komparativne prednosti pogojene s prirodnimi danostmi. Pohorje kot zelo enovit gorski masiv privablja goste že več kot pol stoletja (Geč, 2013).

1.1.3.3 Smučišča na Ribniškem Pohorju

Smučišči Ribnica na Pohorju in Ribniška koča se razprostirata pod Črnim vrhom s 1.543 m nadmorske višine, najvišjim vrhom Pohorja. Raznolike smučarske proge so primerne tako za najmlajše in začetnike kot tudi za bolj zahtevne smučarje in deskarje, zato so idealna izbira za družine in šole v naravi. Smučišča se nahajajo ob Ribniški koči, priljubljeni postojanki sredi pohorskih gozdov, ter v sami vasi Ribnica na Pohorju, tik ob novem apartmajskem naselju (Vodovnik, 2013). Domača šola smučanja in deskanja na snegu z licenciranimi učitelji Smučarske zveze Slovenije vodi individualne in skupinske tečaje smučanja in deskanja za

različne stopnje zahtevnosti, šole v naravi, športne dneve, tekmovanja in animacije na snegu. Za najmlajše so na voljo smučarski vrtec, snežni vrtiljak in tekoči trak. V okolici so številne zimske sprehajalne poti. Še posebej atraktivna poteka po kopastih slemenih med Ribniško kočo in Kopami, primerna je tudi za tek na smučeh.

1.1.3.4 Spalne kapacitete na Ribniškem Pohorju

V bližini smučišča je 5 apartmajskih hiš, ki imajo 341 postelj. Apartmaji so različno veliki in namenjeni za 4 do 10 ljudi. Apartmaji, ki so namenjeni osmim ali več osebam, imajo dve kopalnici, ostali pa eno. V apartmajski hiši Sitar, ki je v središču vasi, je zraven apartmajev še turistična pisarna z wellnesom in vinsko kletjo. V apartmajski hiši Ribnica 1 je restavracija s seminarsko dvorano. V apartmajski hiši Breza je gostinski obrat in v apartmajski hiši Tisa igralnica ter v mansardi stavbe apartma z lastnim wellnesom. Na vrhu Pohorja pa je Ribniška koča s 65 ležišči in poleg ležišč nudi tudi hrano in pijačo.

- **RIBNIŠKA KOČA**

Ribniška koča je najvišje ležeča planinska koča na Pohorju. V njej je 72 ležišč in dva dnevna prostora z 90 sedeži, pred kočo pa je še vrt s 100 sedeži. Tod vodijo tri transverzalne poti: Slovenska planinska pot, Koroška planinska pot ter Pot kurirjev in vezistov. Dostop z avtom je iz Dravske doline, mimo Ribnice na Pohorju. Zaradi golih slemen in skrivnostnega Ribniškega jezera je ta del Pohorja lep in miren kotiček. Pozimi so smučišča in tekaške proge skoraj vedno bele in urejene (povzeto po Hlade idr. 2005).

- **APARTMAJSKO NASELJE RIBNICA NA POHORJU**

Apartmajsko naselje Ribnica na Pohorju je sestavljeno iz 5 apartmajskih hiš. Apartmajski hiši Ribnica 1 in Ribnica 2 sta bili postavljeni najprej. Zgrajeni sta iz naravnih materialov, lesa in kamna, ter se zato skladata z okolico. Ribnica 1 ima 50 ležišč, Ribnica 2 pa 55. Poleg apartmajev sta hiši opremljeni še s shrambami za smuči in kolesa. Obnovljena Sitarjeva domačija leži v središču vasi. Hiša ponuja družinam, parom, poslovnim in individualnim gostom bivanje v petih, s pridihom romantike opremljenih apartmajih. V kletnih prostorih apartmajske hiše je wellness in vinoteka, v pritličju je shramba za smuči in recepcija. Apartmajska hiša Breza je četrta hiša v nastajajočem apartmajskem naselju. V hiši je 15 prostornih apartmajev s štirimi zvezdicami, s 118 ležišči. V vseh apartmajih je kamin. Hišo odlikuje tudi energetska učinkovit sistem gretja, hlajenja in prezračevanja. Vsak apartma ima omogočeno lastno regulacijo. Hiša ima prostorno dvigalo, shrambo za smuči z lastno omarico oziroma shrambo za kolesa, večnamenski družabni prostor ter bar. Apartmajska hiša TISA

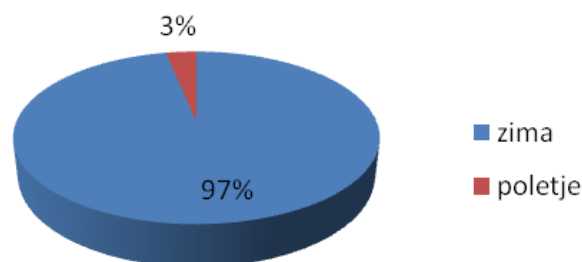
(Slika 5) je peta hiša, od zunaj je grajena iz naravnih materialov, lesa in kamna. V hiši je 17 apartmajev za 2 do 8 oseb. V mansardi se kot posebnost hiše nahaja luksuzni apartma s privatnim wellnessom. V wellnessu se nahajata dve savni (finska in infrardeča), ogrevan ležalnik, čarobni tuš in ležalniki za sprostitev. Hiša je opremljena še s shrambo za smuči in kolesa ter večnamenskim seminarskim prostorom za skupine in ima 100 ležišč.

Slika 5. Dnevni prostor v apartmajski hiši Tisa (Apartmaji Ribnica na Pohorju, 2014).

1.1.4 Dosedanje raziskave in analize za športno-turistični razvoj Ribniškega Pohorja

Klemenc (2012) v raziskovalni nalogi, ki je bila narejena pri predmetu športna rekreacija, ugotavlja, da velika večina gostov (97 %) obišče Ribniško Pohorje v zimskem času in le 3 % v letnem času (Slika 6). V zimski sezoni 2011/2012 je Ribniško Pohorje obiskalo 2978 gostov, zabeležili so 11.627 nočitev oziroma je en gost prebival v apartmajih povprečno 4 dni. Podatki za analizo so bili pridobljeni iz podatkov o nočitvah gostov v recepciji apartmajskega naselja.

Slika 6. Število gostov na Ribniškem Pohorju v zimskem in letnem času (Klemenc, 2012).

Podjetje Turi turizem, ki skrbi za marketing in vodi recepcijo apartmajskega naselja, vsako leto obdela podatke o številu gostov in nočitev v apartmajskem naselju Ribnica na Pohorju. Podatke za zimsko sezono 2013/2014 smo pridobili z njihovo pomočjo. V letošnji zimski sezoni je v Ribnici na Pohorju bilo največ slovenskih gostov (Preglednica 1), sledili so gostje iz Hrvaške, Madžarske, Italije, Rusije, Avstrije ... Največ dni so prenočili nemški (6,3) in hrvaški

gostje (5,5). Slovenci, ki predstavljajo največji delež gostov, pa so bivali v povprečju 3,4 dni. Skupaj je v zimski sezoni v Ribnici na Pohorju bivalo skoraj 3500 gostov, ki so imeli 13.600 nočitev, kar pomeni, da so gostje preživeli v povprečju 4 dni. Pod ostale države, ki so imele manj kot 10 gostov v apartmajskem naselju, spadajo Argentina, Belgija, Belorusija, Bolgarija, Bosna, Brazilija, Češka, Finska, Grčija, Japonska, Litva, Makedonija, Moldavija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Slovaška, Španija, Švica, Turčija, Ukrajina in Velika Britanija. Število gostov, če primerjamo zimski sezoni 2011/2012 in 2013/2014, se je povečalo za okoli 500, gostje pa so dopustovali enako število dni, približno 4 dni.

Preglednica 1

Gostje apartmajskega naselja, razporejeni po državah, številu gostov in številu nočitev

Država	Število gostov	Število nočitev	Povprečno nočitev na gosta
Slovenija	2567	8954	3,4
Hrvaška	676	3736	5,5
Madžarska	62	168	2,7
Italija	38	115	3
Rusija	24	106	4,4
Avstrija	23	70	3
Srbija	19	92	4,8
Nemčija	16	103	6,3
Ostale države	64	236	3,6
SKUPAJ	3489	13.580	3,9

Apartmentno naselje ima na spletni strani booking.com, kjer je podrobneje zajeto bivanje v tem naselju, zelo visoko oceno, in sicer 9,6 od 10 (Preglednica 2). Ribniško Pohorje je ocenilo 124 gostov. Ocene, ki jih je dobil sklop bivanja in počutja na Ribniškem Pohorju, lahko interpretiramo tako, da so gostje zelo zadovoljni s prehrano, okoljem in samo nastanitvijo v apartmajskem naselju, s hotelsko ponudbo pa bi se lahko ta ocena še izboljšala.

Preglednica 2

Mnenja gostov s spletne strani booking.com (Apartments Ribnica, 2014)

Dejavnik	Ocena	Skupna ocena
Čistoča	9,8	Na podlagi 124 ocen: 9,6
Udobje	9,9	
Lokacija	8,9	
Storitve	9,6	
Osebj	9,4	
Razmerje cena/kvaliteta	9,8	

1.2 CILJI IN HIPOTEZE

Glede na namen diplomskega dela smo postavili naslednje cilje:

- C1: Ugotoviti osnovne podatke o gostih (spol, starost in izobrazba).
- C2: Ugotoviti, kakšen je namen obiska gostov.
- C3: Ugotoviti, katere storitve so bile gostom všeč in katere ne.
- C4: Ugotoviti, katere dejavnosti so gostje največ koristili.
- C5: Ugotoviti smučarsko znanje gostov.
- C6: Ugotoviti smučarsko znanje gostov pred in po tečaju šole smučanja.
- C7: Ugotoviti, katere storitve, bi koristili, če bi bile na voljo.
- C8: Ugotoviti, kako bi razširili zimsko športno središče in rekreacijsko ponudbo.

Navedene hipoteze smo postavili na podlagi zastavljenih ciljev:

- H1 (vezano na C1): Na Ribiško Pohorje prihajajo večinoma gostje s končano višjo šolo ali fakulteto.
- H2 (vezano na C2): Gostje prihajajo večinoma na Ribiško Pohorje zaradi alpskega smučanja.
- H3: Gostje v povprečju preživijo na Ribiškem Pohorju 5 dni.
- H4 (vezano na C3): Gostom je bilo na Ribiškem Pohorju najbolj všeč alpsko smučanje.
- H5 (vezano na C4): Gostje so na Ribniškem Pohorju največ koristili alpsko smučanje.
- H6 (vezano na C5): Gostje znajo večinoma smučati osnovno vijuganje na blagi naklonini.
- H7 (vezano na C6): Gostje znajo po tečaju šole smučanja bolje smučati kot pred njim.
- H8 (vezano na C7): Gostje bi najpogosteje koristili bazen, če bi bil na voljo.

2 METODE DELA

2.1 VZOREC

Vzorec je zajemal 250 naključno izbranih apartmajskih gostov. Razvrstili smo jih v več skupin, in sicer glede na spol, starost in izobrazbo. Anketirance smo ločili po spolu na moške in ženske, glede na izobrazbo v 5 skupin: nimajo končane osnovne šole, osnovna šola, srednja šola, višja šola in fakulteta ter magisterij in doktorat. Po starosti pa smo anketirance ločili v 4 skupine: do 20 let, od 20 do 40, od 40 do 60 in nad 60.

2.2 PRIPOMOČKI

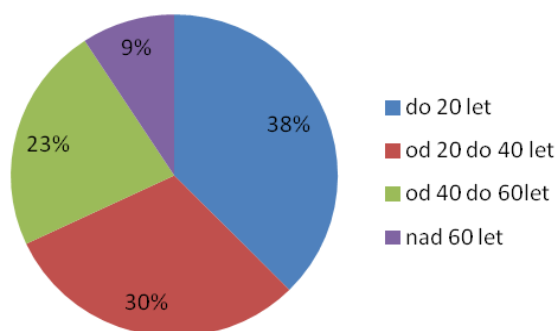
V diplomskem delu smo uporabili anketni vprašalnik, ki zajema naslednje spremenljivke: spol, starost, končna izobrazba, namen obiska, število preživetih dni na Ribniškem Pohorju, ocene storitev, koriščenje dejavnosti, katere storitve bi koristili, smučarsko znanje, število preživetih dni letno za smučanje, denar, ki ga porabijo na leto za smučanje, denar, ki so ga porabili na Ribniškem Pohorju, ure udeležbe na smučarskem tečaju in znanje pred in po tečaju smučanja. Anketni vprašalnik je v prilogi diplomskega dela.

2.3 POSTOPEK

Vzorec zajema naključno izbrane goste na Ribniškem Pohorju. Anketiranci so izpolnili vprašalnik v času bivanja na Ribniškem Pohorju v mesecu februarju 2014. Zbrani podatki so obdelani z različnimi statističnimi metodami, s statističnim programom SPSS za Windows ter programom Microsoft Office Excel.

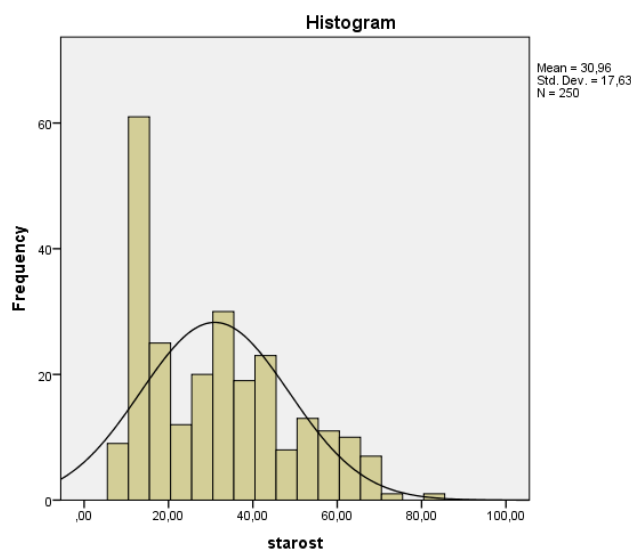
3 REZULTATI IN RAZPRAVA

Na podlagi zastavljenih ciljev in anketnega vprašalnika, ki ga je izpolnilo 250 gostov, smo dobili rezultate, ki smo jih predstavili v nadaljevanju diplomskega dela. Rezultati so predstavljeni po posameznih vprašanih anketnega vprašalnika. Prikazali smo jih z grafi in preglednicami. Anketa je bila izvedena v času zimske sezone, februarja 2014. V anketo je bilo zajetih 136 moških in 114 žensk. Starost anketirancev je bila od 8 do 82 let, zato smo jih razporedili v štiri skupine: do 20, od 20 do 40, od 40 do 60 in nad 60 let. Največji delež predstavljajo otroci in mladina do 20 let, in sicer 38 % (Slika 7). 30 % gostov je starih od 20 do 40 let. 23 % anketirancev je starih od 40 do 60 let in 9 % nad 60 let.

Slika 7. Odstotek anketiranih glede na starost.

Pri obravnavi različnih starostnih obdobj udeležencev na področju športnega turizma je treba slediti potencialni turistični populaciji domačih in tujih gostov ter zajeti vse starostne skupine.

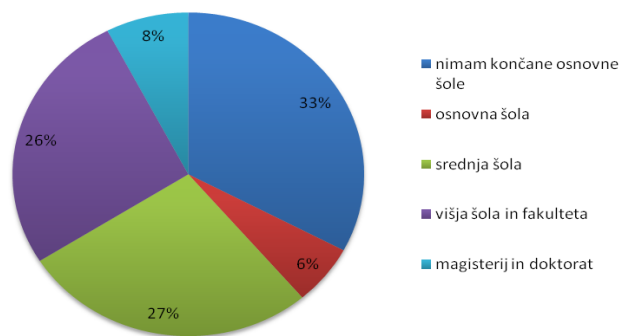

Slika 8. Histogram anketiranih glede na starost.

Pri snovanju športno turistične ponudbe je treba pozornost posvetiti tudi mladi populaciji in družinam. Številne izkušnje v svetu namreč kažejo, da so raznoliki športni programi za te

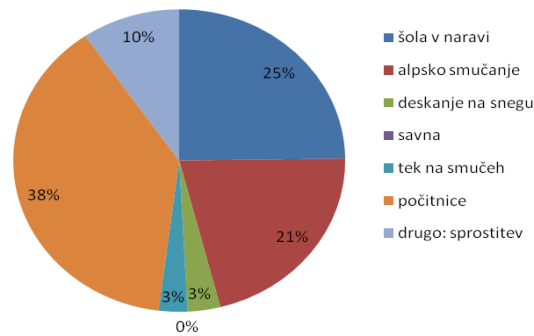
skupine turistov še posebej zanimivi in s tem ustvarjajo dobiček. Enako velja za programe, namenjene turistični populaciji v obdobju zrelosti ter starejšim, zato je treba narediti takšno ponudbo, da bo zanimiva vsem starostnim skupinam (povzeto po Berčič, idr. 2010). Pri pogledu na histogram (Slika 8) vidimo, da je povprečna starost gostov 31 let.

Izobrazba anketirancev je razporejena v 5 skupin. Pričakovana hipoteza H1 je, da na Ribniško Pohorje prihajajo večinoma gostje s končano višjo šolo ali fakulteto. To hipotezo lahko ovržemo, saj največji delež (33 %) predstavljajo gostje, ki nimajo končane osnovne šole. Drugi največji skupini s 26 in 27 % predstavljajo anketiranci, ki so končali višjo šolo ali fakulteto in srednjo šolo. Najmanj gostov je tistih, ki so naredili magisterij ali doktorat (8 %), in tistih, ki so končali osnovno šolo (6 %) (Slika 9). Torej lahko pričakovano hipotezo ovržemo in postavimo novo alternativno hipotezo, da na Ribniško Pohorje prihajajo večinoma gostje, ki nimajo končane osnovne šole. To ugotovitev lahko primerjamo s starostjo, saj je 38 % anketirancev mlajših od 20 let, kar se sklada z ugotovitvijo, da nimajo končane osnovne šole, in teh je 33 %. Zaradi značilnosti vzorca, v katerega so bili zajeti tudi otroci, ki so obiskali Ribniško Pohorje v okviru šole v naravi, smo dobili takšne podatke, če pa otrok ne bi zajeli v vzorec, bi dobili čisto drugačno strukturo izobrazbe. To smo pri intrepetaciji podatkov upoštevali kot eno od omejitev vzorca.

Slika 9. Odstotek anketiranih glede na končano izobrazbo.

Namen obiska Ribniškega Pohorja je bil različen. Pričakovana hipoteza H2 je, da gostje prihajajo večinoma na Ribniško Pohorje zaradi alpskega smučanja. To hipotezo lahko ovržemo, saj največji delež gostov (38 %) obišče Ribniško Pohorje zaradi počitnic. 25 % anketirancev je navedlo kot namen obiska šola v naravi. Alpsko smučanje je navedlo 21 % gostov. 10 % vprašanih pa se je odločilo za odgovor drugo in so kot odgovor navedli sprostitev. 3 % gostov je prišlo na Ribniško Pohorje zaradi teka na smučeh in prav toliko zaradi deskanja na snegu. Na ponujen odgovor zaradi savne pa ni odgovoril nihče (Slika 10). Torej lahko pričakovano hipotezo ovržemo in postavimo novo alternativno hipotezo, da večina gostov prihaja na Ribniško Pohorje zaradi počitnic. Velik vpliv na obisk Ribniškega Pohorja ima tudi šola v naravi, saj je lahko dobra izkušnja iz šole v naravi tudi razlog, da otroci obiščejo kraj še s starši.

Slika 10. Odstotek anketiranih glede na namen obiska Ribniškega Pohorja.

Anketiranci so se po različnih starostnih skupinah za obisk Ribniškega Pohorja odločili tako: gostje do 20 let predstavljajo največji delež gostov, kar 38 %, in so se v veliki meri odločili za obisk zaradi šole v naravi in počitnic (Preglednica 3). Otroci v šoli v naravi so stari okoli 11 let in v histogramu (Slika 8) izstopajo, ti otroci pa tudi nimajo končane osnovne šole (33 %). Zaradi značilnosti vzorca, v katerega so bili zajeti tudi otroci, smo dobili takšne podatke. Če otrok ne bi zajeli v vzorec, bi dobili čisto drugačno strukturo. V drugi starostni skupini od 20 do 40 let so se v veliki meri odločili tudi za počitnice in 16 se jih je odločilo za alpsko smučanje. Starostna skupina od 40 do 60 let je za namen obiska kot najpogostejši odgovor navedla alpsko smučanje. Za deskanje na snegu sta se odločili samo dve starostni skupini, od 20 do 40 in od 40 do 60 let, prav tako so se za tek na smučeh odločili starejši od 20 let. Tudi na odgovor drugo so odgovorili gostje, starejši od 20 let, in navedli, da so zaradi sprostitve obiskali Ribniško Pohorje.

Preglednica 3

Namen obiska Ribniškega Pohorja v odvisnosti od starostnega obdobja

		Namen obiska						Skupaj
		Šola v naravi	Alpsko smučanje	Deskanje na snegu	Tek na smučeh	Počitnice	Drugo	
Starost	Do 20 let	62	3	0	0	29	0	94
	Od 20 do 40 let	0	16	5	2	47	6	76
	Od 40 do 60 let	0	31	3	3	15	5	57
	Nad 60 let	0	3	0	2	5	13	23
	Skupaj	62	53	8	7	96	24	250

Pričakovana hipoteza H3 je, da gostje v povprečju preživijo na Ribniškem Pohorju 5 dni. Pričakovano hipotezo lahko sprejmemo, saj se je največji delež anketiranih (42 %) odpravil na petdnevne počitnice (Preglednica 4). Veliko je bilo tudi vikend gostov (27 %), ki so na Ribniškem Pohorju preživeli 3 dni. Podaljšan vikend ali 4 dni je koristilo skoraj 17 % gostov in 6 ali več kot 6 dni pa je koristilo okoli 15 % gostov. Gostje na Ribniškem Pohorju preživijo

povprečno 4,5 dni. Omejitev ugotovitve časa bivanja na Ribniškem Pohorju je ta, da šola v naravi traja 5 dni, in takšnih otrok, ki so navedli za namen obiska šolo v naravi, je bilo 25 %.

Preglednica 4

Dnevi, ki so jih gostje preživeli na Ribniškem Pohorju

Število dni	Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek
3,00	66	26,4	26,4
4,00	42	16,8	16,8
5,00	105	42,0	42,0
6,00	19	7,6	7,6
7,00	18	7,2	7,2
Skupaj	250	100,0	100,0

Največ anketirancev, skoraj 30 %, nameni pozimi smučanju en teden (Preglednica 5). Več kot polovica, skoraj 59 % anketirancev, nameni pozimi za smučanje 10 dni ali manj. 4,4 % gostov pa pozimi nameni za smučanje 20 ali več dni. 22,4 % gostov nameni smučanju od 10 do 14 dni na leto in od 15 do 20 dni pa skoraj 19 % gostov. Lahko trdimo, da gostje tukaj smučajo večkrat na leto, ne pa samo v času počitnic.

Preglednica 5

Dnevi, ki jih gostje namenijo za smučanje na leto

Število dni	Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek
3,00	11	4,4	4,4
4,00	7	2,8	2,8
5,00	48	19,2	19,2
6,00	7	2,8	2,8
7,00	73	29,2	29,2
9,00	1	,4	,4
10,00	45	18,0	18,0
11,00	2	,8	,8
12,00	5	2,0	2,0
13,00	2	,8	,8
14,00	2	,8	,8
15,00	36	14,4	14,4
20,00	9	3,6	3,6
24,00	1	,4	,4
28,00	1	,4	,4

245 gostov je odgovorilo na to vprašanje, le 2 % nista. Najmanj je takšnih gostov, ki so namenili za zimovanje nad 800 evrov, teh je bilo dobrih 10 %. Ostale tri skupine gostov, do 200, do 500 in do 800 evrov, pa so skoraj enake in jih je bilo okoli 30 % (Preglednica 6).

Preglednica 6

Znesek v EUR, ki so ga gostje namenili za zimovanje na Ribniškem Pohorju

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek
Denar	Do 200 evrov	70	28,0	28,6
	Do 500 evrov	77	30,8	31,4
	Do 800 evrov	72	28,8	29,4
	Nad 800 evrov	26	10,4	10,6
	Skupaj	245	98,0	100,0
Manjkajo		5	2,0	
Skupaj		250	100,0	

Anketiranci so na leto v primerjavi z Ribniškim Pohorjem namenili več denarja za smučanje (Preglednica 7). 28 % gostov nameni do 200 evrov za zimovanje na Ribniškem Pohorju in ravno toliko odstotkov jih ta znesek letno nameni smučanju. Nadaljnje skupine pa se zelo razlikujejo. Do 500 evrov na leto porabi 10 % gostov, kar je skoraj 20 % manj kot na Ribniškem Pohorju. Največ, 41 % anketirancev, porabi na leto za smučanje do 800 evrov, kar je za 10 % več kot za bivanje v apartmajskem naselju. 18 % gostov pa na leto porabi nad 800 evrov za smučanje, kar je za 8 % več kot na Ribniškem Pohorju.

Preglednica 7

Znesek v EUR, ki da gostje namenijo za smučanje na leto

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek
Denar	Do 200 evrov	70	28,0	28,6
	Do 500 evrov	26	10,4	10,6
	Do 800 evrov	103	41,2	42,0
	Nad 800 evrov	46	18,4	18,8
	Skupaj	245	98,0	100,0
Manjka		5	2,0	
Skupaj		250	100,0	

3.1 SMUČARSKO ZNANJE GOSTOV

Smučarsko znanje ima tudi velik pomen pri sami analizi gostov, saj le tako lahko ugotovimo, katere smučarske proge so primerne za goste in ali je le-teh dovolj. Pričakovana hipoteza H6

je, da gostje znajo večinoma smučati v osnovnem vijuganju na blagi naklonini. Gostje, ki obiščejo Ribnico na Pohorju, bi morali imeti dobro znanje smučanja, saj v veliki meri obiščejo ta rekreacijsko-turistični kompleks prav zaradi alpskega smučanja. Vprašalnik je bil narejen tako, da so gostje lahko odgovorili na šeststopenjski lestvici:

1. Ne smučam
2. Slabo smučam: smučam v klinastem položaju, na položni naklonini in se znam zaustaviti
3. Znam smučati: v osnovnem vijuganju na blagi naklonini
4. Znam dobro smučati: zarezna tehnika na strmejših progah
5. Sem zelo dober smučar: smučam z zarezno tehniko na vseh terenih
6. Znam smučati na vse načine na najbolj strmih delih prog in izven urejenih smučišč

Preglednica 8

Smučarsko znanje anketirancev

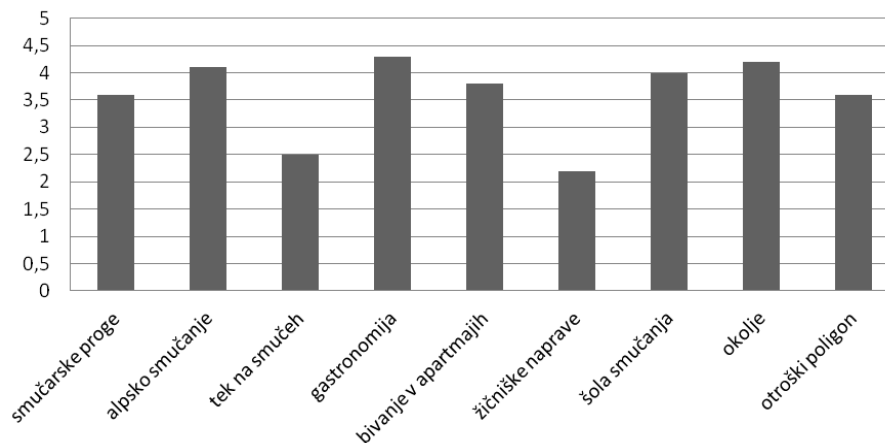
Nivo smučarskega znanja	Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek
Ne smučam	18	7,2	7,2
Slabo smučam	37	14,8	14,8
Znam smučati	93	37,2	37,2
Znam dobro smučati	53	21,2	21,2
Znam zelo dobro smučati	38	15,2	15,2
Znam odlično smučati	11	4,4	4,4
Skupaj	250	100,0	100,0

Iz Preglednice 8 lahko razberemo, da zna največ gostov (37 %) smučati v osnovnem vijuganju na blagi naklonini, sledijo smučarji, ki znajo dobro smučati zarezno tehniko na strmejših delih proge, teh je okoli 21 %. 15 % anketirancev zna zelo dobro smučati z zarezno tehniko na vseh področjih in prav tako jih 15 % slabo smuča s pomočjo klinastega položaja na položni naklonini. 7 % gostov ne smuča in štirje odstotki znajo odlično smučati na vse načine, na vseh progah in celo izven urejenih smučišč. Pričakovano hipotezo lahko sprejmemo, saj največji delež gostov (37 %) zna smučati v osnovnem vijuganju na blagi naklonini.

3.2 ŠPORTNO TURISTIČNA PONUDBA

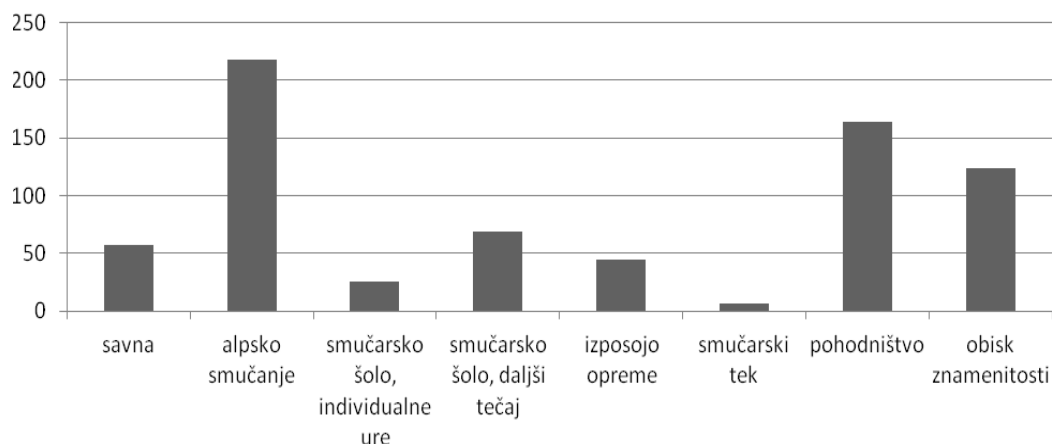
Športno turistična ponudba v zimskem času je omejena predvsem na apartmajsko naselje in samo smučišče. Pričakovana hipoteza H4 je, da je bilo gostom na Ribiškem Pohorju najbolj

všeč alpsko smučanje. To hipotezo lahko ovržemo, saj sta boljšo oceno dobili okolje in kulinarika (gastronomija).

Slika 11. Ocene anketiranih glede na ponujene dejavnike na lestvici od 1 do 5.

Okolje so gostje ocenili kot privlačno in lepo, saj so ga anketiranci ocenili s 4,2 (Slika 11) na petstopenjski lestvici. Gastronomijo, ki je omejena predvsem na apartmajsko restavracijo, so gostje ocenili zelo visoko, in sicer s 4,3. Bivanje v apartmajskih hišah je dobilo tudi dobro oceno, 3,8. Predvidevamo, da bi z razširjeno hotelsko ponudbo bivanje dobilo še boljšo oceno. Dobro oceno sta dobili tudi šola smučanja (4) in alpsko smučanje (4,1). Otroški poligon in smučarske proge so dobili tudi zadovoljivo oceno 3,6. Najslabšo oceno pa sta dobila tek na smučeh (2,5) in žičniške naprave (2,2). Predvidevamo pa, da so gostje na splošno zadovoljni s ponujenimi vsebinami. Pričakovano hipotezo H4 ovržemo in sprejmemo novo hipotezo, da je bila gostom najbolj všeč gastronomija. Res pa je, da je med športnimi aktivnostmi alpsko smučanje dobilo najboljšo oceno.

Slika 12. Frekvenca anketiranih glede na storitve, ki so jih koristili.

Gostje pa niso samo ocenili dejavnosti, ampak so tudi odgovorili, katere storitve so koristili. Pričakovana hipoteza H5 je, da so gostje na Ribniškem Pohorju največ koristili alpsko smučanje. Gostje so izmed dejavnosti, ki so trenutno ponujene gostom na Ribniškem Pohorju, največkrat koristili alpsko smučanje, pohodništvo, obisk znamenitosti in smučarsko

šolo (Slika 12). Savno in izposojno opreme je koristilo okoli 50 gostov in zelo malo gostov je koristilo tek na smučeh. Hipotezo lahko sprejmemo, saj je največ gostov koristilo alpsko smučanje.

Z gibanjem, telesnim in športno-rekreativnim udejstvovanjem si utrjujemo zdravje in izboljšamo svoj življenjski slog. Gibanje bogati življenje, je vir moči, ostrine uma in duha, medsebojnih povezovanj in prijateljskih vezi. Z gibanjem lahko živimo bolj polno in zadovoljno. Z različnimi telesnimi in športno-rekreativnimi dejavnostmi je mogoče iz drobnih doživetij, ki jih gibanje nudi in sestavlja, drobna zadovoljstva postopno oblikovati v vse večja in z drugimi dejavnostmi, nazadnje v veliko in trajno zadovoljstvo (Berčič, 2002). Zato pa ljudje radi preživljajo svoj prosti čas kakovostno, s športom, zabavo in rekreacijo. Na Ribniškem Pohorju bi morali omogočiti gostom ne samo lepe apartmaje s štirimi zvezdicami, ampak tudi spremljajoče športno rekreativne površine. Dandanes turistu ni dovolj, da mu ponudimo samo lepo naravo in možnosti za športno rekreacijo. Sestaviti moramo zanimive, atraktivne športne programe, ki ga bodo pritegnili. Ker je razvojna raven športa in športne rekreacije v posameznih državah razmeroma visoka, se gostje iz takih okolij tudi na zimskem oddihu želijo ukvarjati z različnimi športnimi dejavnostmi. Zato je zelo pomembno, da v turizmu znamo ustvariti pogoje in pripraviti take športne programe, ki bodo zadovoljili tudi najbolj zahtevne goste. Vse turistične destinacije stremijo k temu, da bi se njihova športna ponudba razlikovala od ostalih, saj s tem pridobijo na razpoznavnosti. Veliko krajev lahko ponudi gore, gozdove, prečudovito naravo, tako da se turisti na koncu odločajo na podlagi dodatne ponudbe. Pri dodatni ponudbi pa je pomembno tudi to, kako so uspeli v kraju povezati in predstaviti različne športne programe in dejavnosti (Dabič, 2009). Ribniško Pohorje res ima neokrnjeno naravo in zelo dobre pogoje za razvoj dobrih športnih programov, ki bi pritegnili goste. Zato je treba tiste programe, ki jih je obiskalo malo anketirancev (Slika 12), popraviti tako, da bodo bolj zanimivi za turiste. Programske posodobitve bi se uredile tako, da gostom ne bi ponudili obstoječe infrastrukture in programov, ampak bi jim z vodenjem dejavnosti omogočili pravilno uporabo in uživanje v ponujeni storitvi. V veliki meri bi lahko v programe vključili tudi značilnosti kraja in lokalno kulinariko ter s tem obogatili športne in ostale programe. Na takšen način bi bili prepoznavni in športno-turistična ponudba bi se razlikovala od ostalih športno-turističnih centrov.

3.3 SMUČIŠČE

V času anketiranja so obratovale vse smučarske proge, lahka proga modre barve, srednja proga rdeče barve in težka proga črne barve, obe žičniški napravi in otroški trak. Smučarske proge v dolžini 2,2 kilometra so dobile oceno 3,6. Ocena smučarskih prog je zadovoljiva, saj so vsako jutro proge na novo urejene s teptalnim strojem in prav tako jih uredijo med dnevno in nočno smuko. Menimo, da bi s povečanjem smučišča dobili še več raznovrstnih prog, tako bi vsak našel progo, ki mu ustreza, in ocena bi bila še boljša. Po pregledu znanja smučanja (Preglednica 8) bi lahko rekli, da smučišče potrebuje veliko srednje težkih prog, saj

je smučarjev s takšnim znanjem največ. Smučarjev, ki bi potrebovali težke proge, je tudi zelo veliko (36 %) in 20 % gostov bi potrebovalo lahke proge.

Slika 13. Spodnji del smučišča s pogledom na težko progo (Vodovnik, 2013).

S povečanjem smučišča bi pridobili tudi nove žičniške naprave, ki imajo v naši anketi najslabšo oceno anketirancev 2,2 (Slika 11). V prvi fazi bi lahko trenutne žičnice zamenjali s sedežnicami in ne bi potrebovali povečanja smučišča. Obe žičniški napravi sta na krogce in sta povečini neudobni za smučarje. Skoraj vsa večja smučišča v Sloveniji in na tujem pa imajo žičniške naprave, na katerih se gostje lahko spočijejo in uživajo v razgledu. Sedežnice in gondole, ne samo da lahko pripeljejo več gostov, ampak so tudi bolj udobne in daljše od žičnic s krogci. S takšnimi žičnicami bi samo smučišče in naprave za prevoz smučarjev dobile boljšo oceno. Zelo veliko število anketirancev, kar 218 (Slika 12), je koristilo alpsko smučanje. Gostje so ocenili tudi samo rekreacijsko zvrst, ki je dobila oceno 4,1 (Slika 11).

3.3.1 Otroški poligon

Guček in sodelavci (2011) navajajo, da je otroški snežni park, ograjeni del smučišča za najmlajše otroke, opremljen z njim privlačnimi predmeti za igro s smučmi na nogah ali brez njih. V Ribnici na Pohorju je otroški poligon ali otroški snežni park urejen z žičnico na trak, za katero otrok ne rabi nobenega predznanja in lahko samo preprosto stoji na njem in ga trak odpelje na blago vzpetino. Na samem poligonu je postavljena proga iz pene narejenih smrekic in gobic. V samem zagrajenem parku je pa tudi smučarski vrtiljak. Otroški poligon je namenjen šoli smučanja in posameznikom za učenje in zabavo otrok, ki se učijo ali že znajo osnovne položaje na smučeh. Otroški snežni park je dobil dobro oceno gostov, in sicer 3,6 (Slika 11), kar pomeni, da je zelo dobro postavljen in opremljen, menimo pa, da mu manjkajo predmeti za igro brez smučí. Poligon bi moral ob strani imeti tudi rahle grbine, ki bi otrokom omogočile užitek in zabavo na snegu ter osvajanje temeljnih smučarskih znanj.

3.3.2 Smučarska šola

Rezultati ankete so pokazali, da je skoraj polovica gostov koristila daljši tečaj smučarske šole, in sicer 62 jih je koristilo 20-urni tečaj, ki je namenjen predvsem šolam v naravi (Slika 12). Prav tako je 7 gostov koristilo daljši tečaj, in sicer 9 ur. Gostov, ki so koristili individualne ure šole smučanja, je bilo 26 (Preglednica 9); skupaj so koristili 92 ur, kar pomeni, da je eden koristil približno 3,5 ure na posameznika. To analizo smo opravili na podlagi poročil smučarske šole Džana ŠRZ. 155 anketirancev pa ni koristilo dejavnosti šole smučanja. Več gostov bi po našem mnenju koristilo šolo smučanja, če bi bilo v anketi vprašanje, če so vaši otroci koristili šolo smučanja, saj po izkušnjah menimo, da je največji delež otrok, ki se udeležijo šole smučanja, starih od 4 do 14 let. Domnevamo, da velika večina staršev hoče, da se njihov otrok nauči smučati še preden gre v osnovno šolo. Smučarska šola bi se na podlagi dobljenih rezultatov lahko usmerila za izvajanje programov šole v naravi, morala pa bi uvesti tudi druge programe za tiste, ki niso koristili šole smučanja.

Gostje so bili po večini zadovoljni s smučarsko šolo, saj je bila povprečna ocena anketirancev 4 (Slika 11) na petstopenjski lestvici, kjer 5 pomeni zelo zadovoljni in 1 nezadovoljni.

Preglednica 9

Koriščenje dejavnosti šole smučanja

Koriščenje šole smučanja	Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek
Nismo koristili smučarske šole	155	62,0	62,0
Individualna ura 2x	6	2,4	2,4
Individualna ura 3x	8	3,2	3,2
Individualna ura 4x	6	2,4	2,4
Individualna ura 5x	4	1,6	1,6
Individualna ura 6x	2	,8	,8
Daljši tečaj 9 ur	7	2,8	2,8
Daljši tečaj 20 ur	62	24,8	24,8
Skupaj	250	100,0	100,0

V sodelovanju s Smučarsko zvezo Slovenije in Združenjem učiteljev in trenerjev smučanja Slovenije snežna vadba v smučarski šoli Džana ŠRZ poteka po nacionalnem programu šole smučanja Slovenije, ki si sledi od lažjih oblik smučanja vse do tekmovalnih oblik in izpeljank.

Pričakovana hipoteza H7 je, da gostje znajo po tečaju šole smučanja bolje smučati kot pred njim. Tečajniki, ki pred šolo smučanja niso znali smučati, teh je bilo 44 (Preglednica 10), so po tečaju znali vsi smučati, čeprav na blagi naklonini s pomočjo klina, ampak so se vseeno naučili. 32 anketirancev je slabo smučalo in ob zaključku šole smučanja je bilo takšnih 22. Največja razlika je bila med smučarji, ki smučajo na blagi naklonini osnovno vijuganje, saj je pred tečajem bilo le 15 takšnih, po šoli smučanja pa je bila takšnih polovica. Napredek smučarskega znanja je pri skupini »znam dobro smučati« tudi velik, saj je od prvotno štirih

po koncu tečaja bilo takšnih 21. Šola smučanja torej dobro dela in njihov rezultat je zelo dober in iz rezultatov te ankete je razvidno, da so tečajniki naredili napredek v svojem smučarskem znanju. Pričakovano hipotezo H7 lahko sprejmemo, saj večina tečajnikov bolje smuča po šoli smučanja.

Preglednica 10

Smučarsko znanje pred in po urah šole smučanja

Nivo smučarskega znanja	Znanje pred tečajem smučanja		Znanje po tečaju smučanja	
	Frekvenca	Odstotek	Frekvenca	Odstotek
Nismo koristili smučarske šole	155	62,0	155	62,0
Ne smučam	44	17,6	0	0
Slabo smučam	32	12,8	22	8,8
Znam smučati	15	6,0	52	20,8
Znam dobro smučati	4	1,6	21	8,4
Skupaj	250	100,0	250	100,0

4 PREDLOG POSODOBITEV

Ugotovitve dobljene analize lahko interpretiramo tako, da rečemo, da je glavni nosilec turizma na Ribniškem Pohorju smučišče, saj je večina gostov tu prav zaradi dejavnosti, povezanih s smučiščem. Po pogovoru z nadzornikom smučišča Iztokom Helblom, aprila 2014, smo dobili neuradne podatke, da je bilo na smučišču v sezoni 2013/14 14.600 gostov, kar je za smučišče, ki sodi v rang manjših smučišč, kar veliko. Smučišče Ribnica na Pohorju je obratovalo 77 dni. Število dni je za zimsko sezono malo, saj je bilo v prejšnjih letih več smučarskih dni. Sezona je bila zelo slaba zaradi pomanjkanja snežnih padavin, omejena predvsem na umetno zasneževanje, ki pa je bilo zaradi visokih temperatur omogočeno le nekaj dni. Tudi žled in izpadi električne energije so pripomogli k temu, da je bilo tako malo smučarskih dni. Smučišče med žledom zaradi zaledenelih prog in naprav ni obratovalo šest dni in v teh šestih dnevih je bila oskrba z električno energijo omejena ali pa je sploh ni bilo. Naravne razmere in vedno toplejše zime so eden izmed razlogov, da bo treba najti rešitve, s katerimi bo možno smučati v Ribnici na Pohorju, in poiskati nove dodatne programe ter s tem pridobiti več gostov.

Za razvoj turizma predlagamo, da se posodobitve Ribniškega Pohorja napravijo v treh sklopih:

- razširitev in posodobitev obstoječih programov. Dopolnijo se programi šole v naravi, izposoje opreme, pohodništva z ogledom turističnih znamenitosti, wellness in programi na smučišču;
- uvajanje novih programov na podlagi želja gostov. Na podlagi ugotovitve ankete uvesti nove programe: hotel, bazen, fitness, masažo, adrenalinske sanke, sankališče, smučarski park in rekreacijo v telovadnici ter drugo;
- posodobitev naprav in razširitev smučarskega centra. Na podlagi strategije občine in rezultatov ankete izgraditi nove: žičnice, proge in tematske snežne parke, kot so parki za smučarje in deskarje prostega sloga ...

4.1 DOSEDANJI PROJEKTI

Od začetka izgradnje do danes je bilo izvedenih že kar nekaj projektov. Prve žičniške naprave na Ribniškem Pohorju so bile zgrajene pred več kot 40 leti na Ribniški koči. Gradnja sedežnice Smolnik, ki bi povezovala vas Ribnico s smučišči pod Ribniško kočjo, se je začela že leta 1967, narejena je bila poseka za sedežnico in smučarsko progo, nato je nadaljnji razvoj smučarskega turizma žal zastal, prebivalstvo se je pričelo seliti za kruhom v industrijsko bolj razvite kraje v dolini in mnoge kmetije so propadle. V zadnjih letih pa sta bili izgrajeni še dve žičniški napravi v Ribnici na Pohorju. V centru vasi pa so izgradili pet

apartmajskih hiš, restavracijo, wellness center in vinoteko. Smučišče v zadnjih letih pridobiva na razpoznavnosti in privabi veliko gostov. Smučišče ima vso potrebno infrastrukturo za dobro obratovanje: sistem zasneževanja, teptalne naprave, osvetljene proge, ki omogočajo nočno smuko ...

4.1.1 *Smučarski klub Ribnica na Pohorju in dejavnosti na smučišču*

Leta 1982 je Smučarski klub Ribnica na Pohorju dobil v upravljanje vlečnico na smučišču Ribnica. Društvo vsako leto organizira tečaje smučanja za otroke in tudi odrasle. Smučarski klub Ribnica na Pohorju prireja razne sindikalne tekme, organizira športne dneve, vsako leto organizira brezplačni tečaj smučanja za otroke ribniške občine, tradicionalno pa vsako leto priredi slalomsko in veleslalomsko tekmo za pokal občine Ribnica na Pohorju (povzeto po Smučarski klub, 2014). Smučišče Ribnica na Pohorju je leta 2011 in 2013 organiziralo izvedbo državnega prvenstva v slalomu za moške in ženske, katerega se je udeležila tudi Tina Maze, naša najboljša tekmovalka vseh časov. Organizirali so tudi razne tekme, ki so šteje za FIS točke, leta 2010, 2011, 2012 in 2013. Člani smučarskega kluba Ribnica na Pohorju pa so pomagali kot delavci na progi, licencirani smučarski sodniki in reševalci. Smučišče Ribniško Pohorje je leta 2011 dobilo priznanje za najboljše malo smučišče.

4.1.2 *Tek na smučeh in SLOvenSKI maraton*

Proge za tek na smučeh se razprostirajo na nadmorski višini okoli 1500 m. Urejene in označene so različne dolžine prog, ki so sklenjene v krogu. S tekaškimi smučmi je možen tudi smučarski tek od Ribniške kočice na Kope, kjer je urejena pot. Razlog, zaradi katerega so gostje samo sedemkrat (Slika 12) koristili smučarski tek, pa je ta, da se morajo turisti z avtom peljati iz centra Ribnice na Pohorju do Ribniške kočice. To je 9 km makadamske ceste, ki je pozimi težje prevozna in vzame gostu okoli 20 minut, da prispe do izhodišča, od koder se lahko odpravi teči (Smučišče Ribniško Pohorje, 2014). Vsako leto se na Ribniški koči prireja tekma v teku na smučeh, ki šteje za SLOvenSKI maraton pokal. Tekmo pripravlja Društvo za šport in rekreacijo Josipdol, ki tudi ureja tekaške proge na Ribniškem Pohorju. Tekma na Ribniški koči velja za eno težjih preizkušenj, z najvišjim startom na 1533 metrih nadmorske višine. Tekma je precej naporna za tekače in predstavlja drugačno izkušnjo od dirkanja po Logarski dolini ali Blokah, je povedal Niko Pušnik, vodja tekmovanja, in dodal, da ima prav zaradi tega smučarski tek Ribniške kočice v sebi nekaj, kar popestri SLOvenSKI maraton (Lapanja, 2011). Z urejeno dostopnostjo do tekaških prog bi ta rekreacijska zvrst lahko dobila boljšo oceno, hkrati pa bi se lahko s smučarskim tekom ukvarjalo še več oseb.

4.2 PROGRAMSKE POSODOBITVE

Programske posodobitve bi se uredile tako, da gostom ne bi ponudili obstoječe infrastrukture in programov, ampak bi jim z vodenjem dejavnosti omogočili pravilno uporabo in uživanje v ponujeni storitvi. V programe in infrastrukturo, ki pa trenutno še niso na voljo, bi bilo treba vložiti sredstva in s tem pridobiti več gostov in nove možnosti zaposlitve na Ribniškem Pohorju. Programske posodobitve smo predlagali glede na dobljene rezultate analize in želje anketirancev.

4.2.1 Posodobitev programov na smučišču

Brez povečanja in večjih stroškov bi se lahko smučišče usmerilo v takšne programe, ki bi povečali število gostov. Možnosti so po rezultatih ankete, da se privabi goste zaradi dobre ponudbe lokalnih jedi in pijač. Eden izmed načinov je, da se ponudi nočna smuka z zabavo na smučišču in živo glasbo po končanem smučanju. Smučanje v večernem času pod žarometi ima poseben čar, z zabavo po smučanju z lokalnimi specialitetami in glasbo pa bi lahko privabilo veliko gostov. Smučišče bi lahko gostom, ki niso koristili šole smučanja, ponudilo postavljeno smučarsko progo, na kateri bi se meril čas in bi lahko gostje smučišča preizkusili tekmovalno obliko smučanja. S postavljeno veleslalomsko progo na način »kupi žeton in postani šampion« bi lahko privabili večje število smučarjev. V času, ko starši smučajo, bi lahko ponudili tudi varstvo otrok v smučarskem vrtcu, kjer bi se otroci skozi igro na otroškem poligonu lahko privajali na sneg, na smučanje ... Tako bi tudi odrasli, ki nimajo varstva za otroke, lahko smučali in bi se s tem lahko povečalo število smučarjev in gostov na Ribniškem Pohorju.

4.2.2 Posodobitev programa šole v naravi

25 % anketirancev je kot namen obiska navedlo šolo v naravi, prav tako pa smučarska šola največ dela s šolami v naravi. Šola v naravi traja povprečno 5 dni, od tega je same šole smučanja približno 20 ur. Prvi dan poteka tako, da se učence zbere na smučišču, pregleda se oprema, nastavijo se avtomati in preveri se raven znanja smučanja. Glede na raven smučanja se razdeli učence v čim bolj homogene skupine. Vsakemu učitelju smučanja je dodeljena skupina, ki ostane pri istem učitelju, so pa možni tudi prehodi učencev iz skupine v skupino, če le-ti prehitro ali prepočasi napredujejo. Pri začetnikih se začne prvi dan z zaustavljanjem in drsenjem. Prvi dan sta samo dve uri, in sicer od 14. do 16. ure. Naslednji dan začnejo s smučanjem ob 9. uri in smučanje traja do 12. ure, vmes pa imajo pavzo za čaj. Od 12. do 14. ure imajo kosilo in počitek ter od 14. do 16. ure spet smučanje. V četrtek popoldne otrokom smučarska šola pripravi krajšo tekmo v smučanju, da lahko otroci pokažejo svoje znanje na progi, meri se čas in nekateri tekmujejo med sabo, drugi sami s sabo, da zberejo dovolj

poguma za vožnjo med vratci. Sam način šole smučanja je takšen, da se vedno začne z osnovami in to znanje se potem nadgrajuje. Začne se najprej pri prilagajanju na opremo in osnovnih položajih na smučeh, temu pa sledi zaustavljanje, saj je najbolj pomembno, da se otroci znajo ustaviti in šele nato se začne s preprostimi spremembami smeri in drsenjem s kombiniranjem osnovnih položajev. Sledi navezovanje klinastih zavojev, smučarski loki s klinastim zavojem in zavoj s klinastim odrivom. Otroci se v tednu dni naučijo nekje do zavojev s klinastim odrivom ali do osnovnega vijuganja, s skupinami z boljšim predznanjem pa tudi smučanje v ožjem in širšem hodniku. Učiteljem smučanja je pomembno, da otrok po 20-urnem tečaju zna samostojno uporabljati žičničarske naprave ter zna smučati tako, da nadzoruje hitrost, smuči ter smuča varno in se na koncu vedno ustavi. Šolam bi lahko ponudili tudi doživetje nočne smuke, saj je za mnoge to neko novo in posebno doživetje. Šola smučanja pa bi lahko izvedla tudi večerni pohod z baklami in diskoteko, namenjeno tečajnikom šole v naravi.

4.2.3 Izposoja opreme

Izposoja smučarske in deskarske opreme je tudi eden izmed pomembnih dejavnikov, saj če gostje nimajo ustrezne opreme za smučanje ali ene izmed njenih različic, tega pač ne morejo izvajati. Gostje so si 45-krat (Slika 12) izposodili opremo. Velikokrat starši pridejo na počitnice brez opreme za otroke in si opremo izposodijo ter dajo otroka v smučarsko šolo, da vidijo, če je otroku to sploh všeč in mu kasneje kupijo opremo. Predvsem velja to za deskarsko opremo, saj starši nočejo kupiti opreme samo zato, da bi otrok to preizkusil, kajti veliko otrok že zna smučati in se hočejo naučiti tudi deskati na snegu. Velika večina teh je mladostnikov in hočejo poizkusiti deskanje, ker to počnejo nekateri njihovi vrstniki in se jim zdi to zanimivo. Poleg same izposoje opreme bi lahko gostom ponudili storitve smučarskega servisa in gostom izboljšali smuko, saj nekateri pridejo na počitnice s takšno opremo, ki je potrebna obnove s strani smučarskega servisa. Takšen servis z izposojjo opreme bi moral biti v sklopu smučišča in ne omejen na par smuči, ki jih ima na voljo bližnji bar.

4.2.4 Pohodništvo z ogledom lokalnih znamenitosti

Obisk raznih znamenitosti, muzejev je tudi ena izmed dobrih dodatnih ponudb, ki jih lahko ponudijo gostom, saj so vse zelo dostopne in priljubljene tudi v zimskem času. Turisti so kar 124-krat (Slika 12) obiskali znamenitosti, ki smo jih opisali v uvodu. Po Berčiču (2010) kulturološko-edukativna funkcija športa v turizmu izhaja iz potreb turistov po spoznavanju drugih dežel in njihovih etnoloških posebnosti ter doživljanju drugačnih kultur, navad in običajev. Gostje si poleg izpolnjene vsebine v športno turistični ponudbi in aktivnega preživljanja dopustniških dni na snegu želijo spoznavati tudi kraje in ljudi v izbranih turističnih okoljih, torej domačine, njihov način življenja in bivanja ter njihove navade in

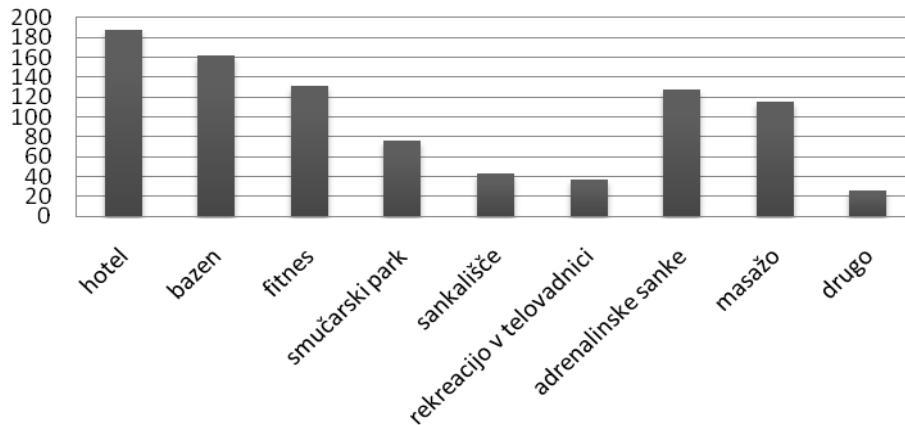
običaje. Pohorje ima dobre naravne pogoje za razvoj pohodniškega turizma in je zato lahko del ponudbe športnega turizma. Prav tako je tudi v Ribnici na Pohorju. Zanimive pohorske poti vabijo goste tudi pozimi, saj so vse pohodniške poti prehojene in očiščene tudi v zimskem času. V zadnjih zimah, ko ni bilo obilice snežnih padavin, pa še posebej. Gostje so to dejavnost koristili kar 164-krat (Slika 12), kar je zelo veliko. Menimo pa, da bi z vodenjem gostov po raznih sprehajalnih poteh in s hkratnim ogledom naravnih in etnoloških znamenitosti v okolici in z boljšim označevanjem poti in znamenitosti privabili večje število gostov.

4.2.5 Wellness center – savna

Turizma si brez wellness ponudbe, kamor sodijo savne, bazeni, masažni bazeni, masaže ..., praktično ne predstavljamo več. Ljudje vse bolj cenijo kakovostno sprostitevno ponudbo z različnimi vrstami masaž, termalnimi bazeni in savna centri. Še vedno je primarni cilj dobro počutje, zato je za turiste in obiskovalce najpomembnejša široka in raznolika ponudba sprostitevnih programov (Tomšič, 2013). Nobeden gost ni navedel kot namen obiska savne, ampak jim je bila kot dodatna ponudba in so jo obiskali 57-krat (Slika 12). Wellness center v Ribnici na Pohorju je sestavljen iz savn, masažnega bazena, ledene jame in spremljajočih prostorov za preoblačenje in tuširanje. Na voljo so štiri različne savne: finska, turška, bio-finska in infrardeča savna (povzeto po Savne wellness Sitar, 2014). Vse te štiri savne so drugačne in imajo drugačen vpliv na človeško telo, zato bi morali opis savn podati gostom in jim predstaviti nekatere osnovne programe in uporabe savn. Nekateri gostje ne poznajo samega rituala savnanja in različnih savn, zato bi gostom bilo smiselno ponuditi vodeno savnanje z različnimi terapevtskimi programi in v različnih ponujenih savnah.

4.3 UVAJANJE NOVIH PROGRAMOV GLEDE NA ŽELJE GOSTOV

Turistom, ki so bivali v apartmajskem naselju v Ribnici na Pohorju, smo zastavili tudi vprašanje: Katere dejavnosti bi koristili, če bi bile na voljo? Pričakovana hipoteza H8 je, da bi gostje najpogosteje koristili bazen, če bi bil na voljo. Hipotezo lahko ovržemo, saj se je največ anketirancev odločilo, da bi koristili hotel.

Slika 14. Frekvenca anketiranih, glede na storitve, ki bi jih koristili, če bi bile na voljo.

Slika 14 prikazuje dobljene rezultate ankete. Anketiranci bi se odločili za: hotel, bazen, fitnes, adrenalinske sanke in masažo, za dejavnosti v telovadnici, smučarskem parku, sankališču in drugo pa se jih je odločila le peščica. Pričakovano hipotezo lahko ovržemo in postavimo novo alternativno hipotezo, da bi gostje najpogosteje koristili hotel, če bi bil na voljo.

4.3.1 Hotel

Gostje so se odločili, da bi 187-krat (Slika 14) koristili bivanje v hotelu, kar je približno 75 % populacije, ki je bila zajeta v vzorec. Za Ribnico na Pohorju je že predviden hotel, poleg že obstoječih apartmajskih hiš. Nova hotelsko-apartmajska naselja bodo skupaj s turističnimi sobami v vasi Ribnica na Pohorju gostom lahko ponudila okrog 2.600 turističnih postelj visokega kakovostnega razreda 3*-4*, hotelske restavracije, v sklopu hotelov prostore za trgovine in izposojevalnice športne opreme, 3 pokrite bazene in wellness objekte z masažnimi bazeni, savnami, fitnes in masažnimi kabineti za razvoj ponudbe gorskega wellnessa ter pokrito večnamensko dvorano za prireditve, kongrese itd. (povzeto po Geč 2013).

4.3.2 Adrenalinske sanke

Adrenalinske sanke so nekako že stalnica k dodatni ponudbi turistom v zimskem in tudi v poletnem času. Sankališče je narejeno tako, da se na posebnih sankah, ki so pritrjene na tirnice, spustimo po progi, ki je zelo razgibano speljana v dolino. Po preizkušnji sankališča Zlodejevo na Rogli sanke res popestrijo samo dopustovanje. Za vožnjo s sanmi ni potrebno nobenega predznanja, če se pa hočemo peljati počasneje in uživati v vožnji, pa lahko zaviramo. Sami smo mnenja, da bi ta vrsta adrenalinske atrakcije bila zelo dobra dodatna ponudba k smučišču, saj se je 128 gostov (Slika 14) odločilo, da bi koristili to dejavnost, če bi bila na voljo.

4.3.3 Bazen

Bazenski kompleks je v današnjih časih stalnica skoraj vseh gorsko-turističnih centrov. Sam kompleks treh bazenov naj bi bil po Geču (2013) umeščen v sklop hotelskih storitev. 162 gostov se je odločilo, da bi koristili bazen (Slika 14), kar je okoli 65 % vseh anketirancev. Z bazensko ponudbo bi gostom v popoldanskem času ali čez celoten dan omogočili rekreacijsko obliko plavanja, ki ima blagodejen učinek na naše telo.

Plavanje zelo ugodno vpliva na delovanje srca in žilja. Srcu ni treba črpati krvi iz spodnjega dela telesa in jo potiskati v zgornji del, poleg tega voda navidezno zmanjša težo telesa, ki jo premagujemo v pokončnem položaju. Zaradi premagovanja odpora vode je dihanje v vodi oteženo. Plavanje je zato zelo priporočljiva športna dejavnost za ljudi, ki imajo težave z dihanjem. Ležeči položaj pri plavanju in navidezno zmanjšanje telesne teže ugodno vplivata na hrbtenico. Zaradi okolja, voda, zrak, plavanje pomirjevalno vpliva na živčni sistem. Topla voda nas pomirja, mrzla pa nam draži živčni sistem, kar spodbujevalno vpliva na njegovo prilagodljivost. Zato je vsakodnevno plavanje zelo primerno za ljudi, ki opravljajo zahtevna umska dela, ki povzročajo visoko živčno napetost ali stres (Kovač in Jurak 2012).

4.3.4 Masaža

Masažni kabineti naj bi bili po Geču (2013) umeščeni v sklop hotelskih storitev. 115 gostov se je odločilo, da bi koristili masažo (Slika 14), kar je okoli 62 % vseh gostov. Pripravljalna masaža ima v glavnem isti učinek kakor aktivno ogrevanje. Gre za boljše prekrvljenje tkiva, posebno na površini telesa, kar dosežemo z drgnjenjem, gnetenjem in drugimi masažnimi prijemi. Aktivno zvišanje krvnega obtoka tolmačijo kot refleksni odziv ožilja na dražljaje zaradi gnetenja pri masaži. Temeljita masaža učinkuje na presnovo, na boljši tek, izrabo hrane in pospeševanje izločanja. Ker gre potemtakem za boljše prekrvljenje mišic, za odpravljanje produktov presnove in za občutek ugodja, lahko masažo kot pomožno sredstvo treniranja in kot sredstvo za odpravljanje utrujenosti samo priporočamo. Z masažo bi gostom lahko ponudili celotno sprostitev telesa po sami rekreaciji smučanja. Gostje, ki ne koristijo smučanja in športno rekreacijskih dejavnosti, pa bi z masažo dosegli učinek zvišanja krvnega obtoka, vsekakor pa bi bila masaža zelo dobra dodatna ponudba za vse goste.

4.3.5 Fitnes

Fitnes center naj bi bil po Geču (2013) umeščen v sklop hotelskih storitev. 131 gostov se je odločilo, da bi koristili fitnes naprave in rekreacijo v njem (Slika 14), kar je okoli 52 % vseh anketirancev. Fitnes vadba je oblika rekreacije za izboljšanje telesne kondicije, počutja, razvoja osnovnih gibalnih sposobnosti in tudi za uspešnejše ukvarjanje z določeno športno panogo. Vadba je primerna tako za popolne začetnike kot za rekreativne in vrhunske

športnike, pa tudi za osebe, ki glede zdravja sodijo v rizično skupino. Z omenjeno usmerjeno vadbo se lahko konkretnije lotevamo reševanja določenih problemov ali pomanjkljivosti pri posameznikih. Sicer je vadba lahko le dopolnilna oblika športne rekreacije. Nenačrtna vadba sama po sebi ne povzroči večjih sprememb, za te so potrebni programi napredovanja in redno izvajanje. Pogosto pa že samo enkratna vodena vadba v fitnesu omogoča posamezniku boljše telesno in psihično počutje še v naslednjih nekaj dneh (povzeto po Berčič idr. 2007). Vsa večja športno-turistična središča imajo fitnes center, prav tako bi Ribniško Pohorje potrebovalo fitnes naprave. S fitnes centrom bi lahko pritegnili za obisk tudi športnike na pripravah, saj je fitnes nepogrešljiv pri pripravi športnikov. Poleg tega pa bi fitnes bil tudi zelo dobra športna ponudba za goste, ki hočejo izboljšati svojo kondicijo in se lahko potem bolje ukvarjajo s svojo rekreacijsko športno zvrstjo.

4.3.6 Smučarski park

Guček in sodelavci (2011) pravijo, da je smučarski park del urejenega smučišča z namensko narejenimi terenskimi oblikami iz snega, kot so valovi, grbine, snežni žleb, zaboji za drsenje po njih in izvajanje spretnih, drznih deskarskih in smučarskih gibalnih dejanj. Gostje so se odločili, da bi snežni park koristili 76-krat (Slika 14). S snežnim parkom bi privabili tudi takšne smučarje, ki uživajo v smučanju prostega sloga, saj menimo, da je ta različica smučanja zadnje čase vedno bolj priljubljena, sploh pri mladostnikih.

4.3.7 Sankališče

Gostje so se odločili, da bi 43-krat (Slika 14) uporabljali sankališče. Sankališče je urejeni del, ki je ločen od smučišča. Podobno kot pri otroškem poligonu mora biti ta, če hoče biti privlačen, nekako tematsko obarvan in postavljen tako, da obiskovalca že od daleč pritegne. Otroci se zelo radi spuščajo po snegu z različnimi pripomočki, kot so sani, lopatke, bobi ... Mnenja smo, da bi bilo dobro narediti sankališko progo, kjer bi gostje lahko uživali v spuščanju, in jim ponuditi tudi nekatere druge oblike spusta, kot je spust s pležuhom. Pležuh (v nekaterih krajih mu pravijo ritotres) izhaja iz obronkov Kobanskega v Dravski dolini. Pred več kot 200 leti je bil v tej dolini pležuh pozimi edino prevozno sredstvo, ki so ga uporabljali za zabavo na snegu, se vozili v dolino in po drugih opravkih. Prvi pležuhi so bili izdelani iz ukrivljene deske neuporabnega sode, na katerega so pritrčili dva stebrička ter ju povezali z deščico, ki je služila kot sedež. Na sedež so pritrčili tudi krmilno palico (Pležuh, 2014). Danes so te naprave za spuščanje na snegu narejene tako, da se namesto deske iz sode uporablja prava smučka in tako lahko bolje nadzorujemo vožnjo s pležuhom. S takšno tradicijo, ki izvira le slabih 20 kilometrov od Ribniškega Pohorja, bi gostom lahko ponudili ne samo kot prevozno sredstvo, ki služi zabavi, ampak tudi kot del lokalne kulturne dediščine. Za takšno

aktivnost smo mnenja, da bi se odločilo vsaj toliko gostov kot za adrenalinske sanke (Slika 14).

4.3.8 Rekreacija v telovadnici in drugo

Najmanj gostov se je odločilo za odgovor rekreacija v telovadnici in drugo (Slika 14). Za dejavnosti v telovadnici se je odločilo 37 gostov, zato smo mnenja, da goste na Ribniško Pohorje privabi narava in zato več pozornosti namenijo dejavnostim na prostem. Pod drugo pa so gostje napisali, da bi koristili gondolo, sedežnico in vožnjo z motornimi sanmi.

4.4 POSODOBITEV NAPRAV IN RAZŠIRITEV SMUČARSKEGA CENTRA

Z anketo smo ugotovili, da so žičniške naprave dobile najslabšo oceno, in sicer 2,2 (Slika 11), saj so zelo neudobne, zato za razvoj turizma predlagamo, da občina vложи sredstva za:

- izboljšanje prog,
- gradnjo novih žičnic,
- gradnjo novih prog,
- gradnjo tematskih snežnih parkov, kot so parki za smučarje in deskarje prostega sloga ...

V Ribnici in na Ribniški koči so trenutno v delovanju 3 žičniške naprave na krogce. Velik pomen, da se mora rekreacijski center v Ribnici na Pohorju razširiti in povezati z Ribniško kočjo, ima nadmorska višina. Spodnja postaja žičnice v Ribnici je na 700 metrih nadmorske višine, zgornja postaja na Ribniški koči pa okoli 1500 metrov. Po našem opažanju in zimskih razmerah v zadnjem času bi bilo bolje imeti razpon smučišča med 700 in 1500 metri, saj če tudi ni naravnega snega, lahko vsaj nekje na tem področju delavci na smučišču ustvarijo sneg s pomočjo umetnega zasneževanja, katerega se v veliki meri že poslužujejo. Za takšno izgradnjo pa bi morale iti žičnice po zraku in ne po tleh, da bi v primeru slabe zime goste lahko pripeljali iz doline do mesta, kjer bo možno smučati. Povezava teh dveh smučišč bi omogočila ne samo smučanje od decembra do aprila, ampak tudi veliko število raznovrstnih prog, ki bi bile primerne za vse oblike alpskega smučanja in za vsakega posameznika. Z izgradnjo novih, smučarjem bolj prijaznih žičniških naprav, na primer gondole ali sedežnice, bi gostje med vožnjo lahko uživali v prelepi pokrajini. Med samo vožnjo s sedežnico pa bi se tako lahko tudi spočili in kasneje pri spustu bolje nadzorovali smuči. Takšne naprave bi bile dobrodošle tudi za smučarje tekače in pohodnike, saj bi lahko svoj začetek poti ali teka imeli na Ribniški koči in potem nadaljevali svoje aktivnosti po vrhovih Pohorja. Prav ta neokrnjena

narava ima svoj čar tako v poletnem kot zimskem času, saj se človek res lahko zaužije čistega zraka in uživa v tišini med pohorskimi planjavami in gozdovi.

4.4.1 Razširitev smučišča

Najustreznejša lokacija za smučišča na Ribniškem Pohorju je bila lokacijsko sprejeta in namensko opredeljena za smučišča na območju med Ribnico na Pohorju in Ribniško kočjo. To je območje smučišč in velikost območja je približno 240 hektarov. Načrtovane ureditve in gradnje so namenjene predvsem turizmu, športu in rekreaciji. Uredijo, posodobijo in s ponudbo se dopolnijo obstoječa smučišča v Ribnici na Pohorju in ob Ribniški kočji. Uredijo in izgradijo se nova smučišča in žičnice med obstoječima smučiščema. Objekti za oskrbo, nastanitev in dodatno ponudbo za šport, rekreacijo in prosti čas se locirajo na območjih: v naselju Ribnica na Pohorju, na Pesniku, Smolniku in ob Ribniški kočji. Uredijo se prometna, komunalna in energetska infrastruktura:

1. etapa: izgradnja smučišč in žičnic iz Ribnice na Pohorju do Pesnika;
2. etapa: izgradnja smučišč in žičnic od Pesnika do Ribniške kočje;
3. etapa: izgradnja smučišč in žičnic od Smolnika do Ribniške kočje.

Trenutno so na območju Ribnice na Pohorju postavljeni že skoraj vsi zastavljeni cilji, na območju med Ribnico na Pohorju in Ribniško kočjo pa je narejena le poseka za nadaljnji razvoj smučišč in objektov na tem področju. Občina je že pridobila koncesijo, okoljsko soglasje in gradbeno dovoljenje za izgradnjo krožno-kabinske žičnice Pesnik in čaka na potrditev MGRT za direktno financiranje projekta (Geč, 2013).

5 SKLEP

Pomembno je slediti trendom, ki povezujejo šport in turizem. Analiza celotne turistične ponudbe in povpraševanja, kamor so vključeni tudi športnorekreacijski programi, zagotovo spada v ta okvir. Podatke smo pridobili z anketo, ki je bila izvedena februarja 2014. Na 18 zastavljenih vprašanj, ki so s posameznimi podvprašanji in trditvami opredeljevala izbrano ponudbo na Ribniškem Pohorju, je odgovorilo 250 anketirancev.

Z anketo smo pridobili profil gostov, ki obiskujejo Ribniško Pohorje. Pri vzorcu anketirancev je treba upoštevati omejitve, saj so bili v anketo vključeni tudi otroci, ki so bili v šoli v naravi. Povprečna starost anketirancev je 31 let, kar pomeni, da je bilo največ takšnih, ki spadajo v skupino do štirideset let. Največ gostov nima končane osnovne šole, sledi jim skupina s končano višjo šolo ali fakulteto in v podobnem odstotku še gostje s končano srednjo šolo. Največ gostov se odloči za obisk Ribnice na Pohorju zaradi zimskih počitnic, šole v naravi in alpskega smučanja. Anketiranci so izmed dejavnosti, ki so trenutno ponujene gostom na Ribniškem Pohorju, največkrat koristili alpsko smučanje, pohodništvo, obisk znamenitosti in smučarsko šolo. Smučarsko znanje gostov je takšno, da lahko samostojno in varno smučajo, saj največji odstotek gostov zna smučati v osnovnem vijuganju na blagi naklonini. Smučarska šola Džana ŠRZ dela dobro, saj so se vsi, ki so obiskali tečaje šole smučanja, naučili smučati in smučarsko znanje se je po končani šoli smučanja izboljšalo. Pomembno pa je tudi, da so bili gostje s samo smučarsko šolo zelo zadovoljni.

Ponudba, ki je trenutno na voljo v zimskem času v Ribnici na Pohorju, ni slaba, treba pa bi bilo upoštevati goste, ki že sedaj obiskujejo Ribniško Pohorje, in privabiti še več novih. Predlogi in posodobitve programov so namenjeni športno-turističnemu centru in izvajalcem programov. Brez povečanja smučišča in večjih stroškov bi se smučišče lahko usmerilo v takšne programe, ki bi povečali število gostov. Eden izmed takšnih programov je, da se gostom ponudi nočna smuka z zabavo in živo glasbo po končanem smučanju. Smučanje v večernem času pod žarometi ima poseben čar, z zabavo po smučanju z lokalnimi specialitetami in glasbo pa bi lahko privabilo veliko gostov. Na smučišču bi lahko naredili smučarsko progo, na kateri bi se meril čas in bi lahko gostje smučišča preizkusili tekmovalno obliko smučanja. V času, ko starši smučajo, bi lahko ponudili tudi varstvo otrok v smučarskem vrtcu, kjer bi se otroci skozi igro na otroškem poligonu lahko privajali na sneg, na smučanje ... Ribniško Pohorje bi se lahko osredotočilo na dobro ponudbo šole v naravi, saj je dobra izkušnja lahko tudi razlog, da obišejo kraj kasneje še s starši. Z vodenjem gostov po raznih sprehajalnih poteh in s hkratnim ogledom naravnih in etnoloških znamenitosti v okolici bi lahko tudi privabili večje število gostov.

Pri uvajanju novih programov ne smemo pozabiti na dodatne dejavnosti na prostem, ki v zadnjem času popestrijo dogajanje na in ob samih smučiščih. To so snežni parki, ki so namenjeni otrokom ali smučarjem prostega sloga. Tudi sama sankališča so dobra ponudba,

pa naj bo to sankališče z urejeno progo za sankarje, pležuhe in druge načine spustov ali pa adrenalinske sanke. S hotelsko ponudbo bi se razširila dodatna ponudba, saj kot smo omenili, bi bili v sklopu hotelov prostor za trgovine in izposojevalnice športne opreme. Program gorskega wellnessa, s tremi pokritimi bazeni, s pripadajočo SPA ponudbo masažnih bazenov in savn, fitnes centrom, masažnimi kabineti in pokrito večnamensko dvorano za prireditve in kongrese – s takšno ponudbo bi se lahko kosali z največjimi gorsko-turističnimi centri po Sloveniji. Razširitev zimsko turističnega centra je možnost, za katero bi Občina Ribnica na Pohorju potrebovala veliko kapitala iz lastnih in nepovratnih evropskih skladov. Z novimi žičniškimi napravami in smučarskimi progami bi privabili zelo veliko novih gostov, pa ne samo alpskih smučarjev, ampak tudi smučarje tekače, ki bi jim bil olajšan dostop do urejenih smučarskih prog po vrhovih Pohorja.

V prihodnje bi se lahko Ribniško Pohorje s takšnimi programi in pridobljeno razširitveno ponudbo in infrastrukturo postavilo ob bok največjim zimsko turističnim centrom ter z možno žičniško povezavo s Kopami postalo največje smučišče v Sloveniji, kar bi zagotovilo tudi veliko novih delovnih mest na področju športa in turizma na Ribniškem Pohorju.

6 LITERATURA

- Apartments Ribnica (2014). Booking. Pridobljeno 14.5.2014, iz <http://www.booking.com/hotel/si/apartmaji-ribnica.sl.html#tab-reviews>
- Apartmaji Ribnica na Pohorju (2014). Sloveniaholidays. Pridobljeno 16.5.2014, iz <http://www.sloveniaholidays.com/apartmaji-ribnica-na-pohorju.html?tab=1039&Fotogalerija%20apartmajev%20Tisa>
- Berčič, H. (2002). *Gibanje je vir zdravja, negibanje je dejavnik tveganja*. Za srce, 1, 22-23.
- Berčič, H., Sila, B. (2004). *Organizacija in strategija športa*. CRP Šport in turizem.
- Berčič H, Sila B, Slak Valek N & Pintar D. (2010). *Šport v turizmu*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Berčič, H., Sila, B., Tušak, M., Semolič, A. (2007). *Šport v obdobju zrelosti*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Črni vrh (2014). Slovenska planinska pot. Pridobljeno 23.4.2014, iz <http://www.pespoti.si/spp-tocka.php?id=12>
- Dabič, L. (2009). *Vodenje in delovanje športnih timov*. Diplomsko delo, Koper: Univerza na Primorskem, Fakulteta za management.
- Geč, S. (2013). *Predstavitev razvojnega programa*. Neobjavljeno delo.
- Guček, A. (2011). Po Batageljevih gazeih in smučinah po Celju in okolici. Pridobljeno 23.5.2014, iz http://www.smucisca.net/nova/welcomepage/view/160/Po_Batageljevih_gazeih_in_smuclinah_po_Celju_in_okolici/
- Guček, A., Terčelj, A., Kordež, M., Giacomelli, O., Muhič, D., Makuc, V., idr. (2011). *Slovenski smučarski slovar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Hlade, S., Hudernik, A., Jež, M., Klančnik, A., Mlinarič, F., Pungartnik, S., idr. (2005). *Občina Ribnica na Pohorju*. Ribnica na Pohorju: Občina Ribnica na Pohorju in Turistično društvo Ribnica na Pohorju.
- Jakovljevič, M. (ur.) (2013). *Osnove športne rekreacije*. Ljubljana: Športna unija Slovenije, Fundacija za šport.
- Josipdol* (2011). Josipdol: Kulturno, etnološko in turistično društvo Josipdol.
- Klančnik, A. & Praznik, M. (2011). *Gozdna učna pot Kapelvald*. Josipdol: Kulturno, etnološko in turistično društvo Josipdol.

Klemenc, M. (2012). *Analiza števila gostov in športno turistična ponudba na Ribniškem Pohorju*. Raziskovalna naloga: Fakulteta za šport, športna rekreacija, neobjavljeno delo.

Kolesarske poti Ribniško Pohorje. Hiking – biking. Pridobljeno 23.5.2014, iz http://hiking-biking.net/images/temp/-hiking-ang-biking-ribnisko_jezero4.jpg

Kovač, M. & Jurak, G. (2012). *Izpeljava športne vzgoje, didaktični pojavi, športni programi in učno okolje*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Lapanja, T. (2011). 13. smučarski tek Ribniške koče. Pridobljeno 21.4.2014, iz <https://www.dnevnik.si/magazin/prosti-cas/1042424621>

Lešnik, B. & Žvan, M. (2007). *Naše smučine - teorija in metodika alpskega smučanja*. Ljubljana: SZS-ZUTS Slovenije.

Pležuh (2014). Wikipedija prosta enciklopedija. Pridobljeno 15.5.2014, iz <http://sl.wikipedia.org/wiki/Ple%C5%BEuh>

Savne wellness Sitar (2014). Ribniško Pohorje. Pridobljeno 5.5.2014, iz <http://www.ribnisko-pohorje.si/ribnisko-pohorje-poleti/5410>

Sgerm, M., Puhr, N. & Krušič J. (2006). *Ribnica na Pohorju, turistična karta občine*. Ribnica na Pohorju: Občina Ribnica na Pohorju.

Smučarski klub, (2014). Športno društvo Ribnica na Pohorju. Pridobljeno iz spleta 30.5.2014, iz <http://www.sd-ribnicanapohorju.si/index.php/smucarski-klub>

Smučišče Ribniško Pohorje (2014). Ribniško Pohorje. Pridobljeno 17.5.2014, iz <http://www.ribnisko-pohorje.si/ribnisko-pohorje-pozimi/5434>

Stevanden, J. in De Knop, P. (1999). *Sport Tourism (Športni turizem)*. United Kingdom: Human Kinetics.

Tomšič, M. (2013). *Možnosti rekreacije in športnega turizma v Mojstrani*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Toplak, T. (2012). Ribnica na Pohorju - Črni vrh-1543m - zimski pohod. Pridobljeno 23.4.2014, iz <http://tonetoplakphotography.blogspot.com/2012/01/ribnica-na-pohorju-crni-vrh-1543m.html>

Vodovnik, P. (ur.) (2013). *Koroška čarobna tudi v belem*. Dravograd: RRA Koroška d.o.o.

7 PRILOGA

Priloga 1 – Vprašalnik, ki so ga izpolnili gostje na Ribniškem Pohorju

1. SPOL (obkrožite odgovor): M Ž

2. STAROST (napišite številko): _____ . Let

3. KONČANA IZOBRAZBA (obkrožite črko pred odgovorom, možen je le en odgovor)
 - a Nimam končane osnovne šole f Fakulteta
 - b Osnovna šola g Magisterij
 - c Srednja šola h Doktorat
 - e Višja šola

4. NAMEN VAŠEGA OBISKA NA RIBNIŠKEM POHORJU? (obkrožite črko pred odgovorom)
 - A šola v naravi F Tek na smučeh
 - B alpsko smučanje G počitnice
 - C deskanje na snegu H drugo: _____
 - E savna

5. KOLIKO DNI STE PREŽIVELI NA RIBNIŠKEM POHORJU? (napišite številko): _____ . Dni

6. KAJ VAM JE BILO VŠEČ IN KAJ NE?(ocenite dejavnost od 1 do 5 pri čemer pomeni 1 da vam sploh ni bilo všeč in 5 da vam je bilo zelo všeč)
 - Smučarske proge 1 2 3 4 5
 - Alpsko smučanje 1 2 3 4 5
 - Tek na smučeh 1 2 3 4 5
 - Gastronomija 1 2 3 4 5
 - Bivanje v apartmajih 1 2 3 4 5
 - Žičniške naprave 1 2 3 4 5
 - Šola smučanje 1 2 3 4 5
 - Okolje 1 2 3 4 5
 - Otroški poligon 1 2 3 4 5
 - Drugo: _____ 1 2 3 4 5

7. KATERE STORITVE STE KORISTILI? (ocenite dejavnost od 1 do 5 pri čemer pomeni 1 da vam ni bilo všeč in 5 da vam je bilo všeč)
 - savna 1 2 3 4 5
 - alpsko smučanje 1 2 3 4 5
 - Smučarsko šolo individualne ure 1 2 3 4 5
 - Smučarsko šolo, daljši tečaj 1 2 3 4 5
 - izposajo opreme 1 2 3 4 5
 - smučarski tek 1 2 3 4 5
 - pohodništvo 1 2 3 4 5
 - obisk znamenitosti 1 2 3 4 5
 - drugo: _____ 1 2 3 4 5

8. KATERE STORITVE BI KORISTILI, ČE BI BILE NA VOLJO? (obkrožite črtice pred odgovori)

- Hotel
- Bazeni
- Fitnes
- Smučarski park
- Sankališče
- Rekreacijo v telovadnici
- Adrenalinske sanke
- Masažo
- Drugo: _____

9. KAKO BI OCENILI VAŠO SMUČARSKO ZNANJE? (obkrožite črtico pred odgovorom)

- Ne smučam
- Slabo smučam – smučam v klinastem položaju ... na položni naklonini ...)
- Znam smučati v osnovnem vijuganju na blagi naklonini
- Znam dobro smučati – zarezna tehnika na strmejših progah
- Sem zelo dober smučar – smučam z zarezno tehniko na vseh terenih
- Znam smučati na vse načine na najbolj strmih delih prog in izven urejenih smučišč

10. KOLIKO DNI LETNO NAMENITE SMUČANJU? (napišite št.): _____ Dni

11. KOLIKO OD TEH DNI STE SMUČALI NA RIBNIŠKEM POJORJU?(napišite št.): _____ Dni

12. KOLIKO DENARJA STE NAMENILI DEJAVNOSTIM NA RIBNIŠKEM POHORJU? (napišite št.): _____ Evrov

13. KOLIKO DENARJA NAMENITE POZIMI ZA SMUČANJE? (napišite št.): _____ Evrov

Hvala, ker ste izpolnili anketo, če pa ste koristili šolo smučanja pa bi vas prosil, da odgovorite še na par vprašanj.

14. KOLIKO UR SMUČARSKE ŠOLE STE KORISTILI?(napišite št.): _____ Ur

15. KAKO STE BILI ZADOVOLJNI S SMUČARSKO ŠOLO? (1 pomeni najmanj zadovoljni, 5 pa najbolj zadovoljni, obkrožite številko)

1 2 3 4 5

16. KAKO BI OPISALI SVOJE SMUČARSKO ZNANJE PRED ŠOLO SMUČANJA? (1 nisem znal smučati, 5 pa zelo dobro smučam, obkrožite številko)

1 2 3 4 5

17. KAKO BI OPISALI SVOJE SMUČARSKO ZNANJE PO ŠOLI SMUČANJA? (1 nisem znal smučati, 5 pa zelo dobro smučam, obkrožite številko)

1 2 3 4 5

18. ALI BI KAJ SPREMENILI PRI SMUČARSKI ŠOLI? (obkrožite odgovor in utemeljite)

- DA
- NE